

Saue linna Tule
tänavale 100 000
remondiraha
lk 2



Kernu piirkonnas
muutub kultuuri-
ja haridus-
korraldus
lk 3



Ellamaa poiss
jahib olümpia-
pääset
lk 6



NR 5 (29) MÄRTS 2019

Saue Valdus

KOHALIK
LEHT
KOHALIKUST
ELUST JA
OLUST

Vana vallamaja totaalne muutumine – ühete serva ilumaailm, üle õue laste paradiis

Praeguse nimega Laagri halduskeskuse väline hall on küll samaks jäänud, aga seespool on uut hingamist, sümbioosi teenustest, mis panevad end tundma ilusama, tervema ja hoitumana.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kui sügisel pool Veskitammi 4 majast paarsada meetrit kaugemale tervisekeskusesse kolis, korraldati vabaks jäänud tubadele konkurss. Ootamatult samasse nišši kukkusid kõik kandididid – ilu ja tervis märksõnadeks, lisaks laste heameeleks mängumaa. Vallamaja poolt tehti soovi korral ära suuremad remonditööd, et kui oli vaja seinu maha võtta või juhtmed teise kohta viia, aga sisedisaini võttes jäi uutele tegijatele endile. Ja seda tulemust võib täitsa telesaatelelikult totaalseks muutmiseks nimetada. Nüüd on kõik uued teenuste toad koduledele ka avatud.

Ehk kõige ootamatum on endise tervisekeskuse muutus. Neis ruumides on koha sisse võtnud **Bibi mängumaa**, mis on sisekujunduselt nagu ajakirja kaanepildi vääriline *vin-tage* kodu. Akende – mida ei mäletagi vanast ajast, et oleks ruumides ni-i-i palju olnud – ees ripuvad pits-kardinad, kööginurgas on roosa külmik, diivan kutsub istuma, aga... päris mõte on muidugi mujal. Neisse mängumaa kolme tuppa koliks iga väikelaps sekundiga sisse. Seal on piraadilaev ja pallimeri, kööginurk ja poepidamise



BIBI MÄNGUMAA



AVE ILUTUBA



MIIA ILURAVI-KOSMEETIKA

lett, nukumajad ja -kärud, lauajalgall ja telekatuba. Õhuline, avar, soe. Koht, mida saab rentida sünnipäevadeks ja mitte ainult mudilastele, vabalt sobib see ka perepidudeks, suured saavad ühise laua ja kohvitassi taga mekutada, lapsed end sealsamas kõrval hingetuks mängida. Nädalas kord-paar hakkab perenaine Kaire korraldama ka avatud mänguhommikuid, kus lapsevanemaid ootab muffinitaldrik ja kohviaparaat ning mõnus omavaheline sotsialiseerumisvõimalus, lapsed on õnnelikud nagu nii.
• www.facebook.com/bibimangumaa/

• www.bibimangumaa.ee/
• 5660 7628

Üle õue aga viivad neli ust erinevatesse salongidesse. **Salgutuba** viitab nagu juuste säätimisele, aga tegelikult pakutakse seal muudki. Näiteks pannakse ripsmeid ning saab püsimeikigi teha. Ühte tuppa on sisustatud massaažiruum, kus olla väga hea käega meesmassöör, nagu aleviku pealt on juba kuulda olnud ja kes valdab mitmeid stiile klassikalisest Tai versioonideni. **Salgutuba** omanik Elo ise on laagerikas, toimetab enne Saue, aga on nüüd õnnelik, et salongi kodule lähemale sai.



RULLSALONG



SALGUTUBA

Juuksurisse võivad tulla kõik – naised-mehed-lapsed. Praegu teeb Elo juuksuritööd üksi, aga salongis on veel üks vaba tool, kuhu naine heameelega uut kolleegi ootab. Müüakse ka kohalike tehtud käsitööeheteid ja -küünlaid.
• www.facebook.com/salgutuba/
• 5647 2056

Ave Ilutuba on kõige pisem, aga seda ainult ruumimahult. Ilusaks tehakse sealgi. Mõnusalt mustvalges disainigammas ja hästi lõhnavas salongis saab lasta teha erinevaid näohooldusi, Ave pakub ka maniküüri-pediküüri ja

depilatsiooni teenust, vajadusel ka massaaži, aga sellist lõdvestavat, mitte väga ravivat. Kuna tegija ise on meditsiini taustaga, siis on tal plaan minna täiendama end ka ilusüstide valdkonnas.
• www.facebook.com/ave.ilutuba/
• 526 7839

Rullsalong on toonud Saue piirkonda ka lõpuks populaarse lümfide tööd ergutava massaažiprotseduuri, milles mitu funktsiooni ühes: stimuleerib lümfide tööd, viies kehasst jääkaineid, parandab ainevahetust, võitleb tselluliidiga. Rullmassaaži tehakse

spetsiaalsetel masinatel, mida salongis on kaks, seega saab tulla ka kahekesi koos. Rullima saab tulla ka otse töölt, sest riided ja vesi on salongi poolt ja ise ei pea midagi kaasa võtma.

Lisaks pakub perenaine Mari-Liis, kes ise ka sauevallakaks, veel õiening valgusteraapiat, viimane on meie laiuskraadidel elades väga oluline hea enesetunde stimulaator. Mari-Liis on õppinud terapeudiks, seega saab salongi minna ka kas paari- või perenõustamisele. Õige peal on kavas soetada ka seljavenituspink koormatud selja raviks ja lõdvestuseks.

• www.facebook.com/rullsalong/
• www.rullsalong.ee
• 558 2008

Miia Iluravi-Kosmeetika ooteruumis võtab tulla vastu gaasikamin, kus pauramal-pimedamal päeval leek hõõgub ja juba sisse astudes mõnusa laengu annab. Ilutoas toimetas Miia, ka laagrikas, kes hea tahtmise korral isegi oma kodumaja katust salongiaknast näeb. Miia, muidugi, on peaaegu samas kohas ilutööd teinud varemgi – kunagi 80ndate paiku oli kosmeetikasalong sellesama maja teises tiivas teisel korrusel, kus hetkel valla maa ja planeeringute inimesed on. Miia on samuti kosmeetikamaailma esindaja nagu kõrvaltoa Avegi, aga tema spetsialiteet on erinevad masinatega tehtavad hooldused. Nooremaks päris ei saa, aga olemasolevat hoida kindlasti. Lisaks näolapile saab Miia juures hoold ka keha – populaarne LPG-masin on salongi arsenalis. Ka saab Miia aidata nahanäasade eemaldamisel. Miia jaoks ei ole valdkond, milles ta tegutseb, mitte niivõrd esteetilise ilu kui tervise küsimus. Olles ise meditsiinalase taustaga, on ta osanud nii mõnegi kude, kes tema juurde on sattunud, hoopis oma muredega arsti juurde saata.
• 508 6257

Fotod: Siim's Photography & Videography

Fotod: Anne-Ly Sumre

Märtsikuus on valla mitmete toetuste tähtajad

ANDEKA SPORTLASE TOETUS (KUNI 26-AASTASTELE)

Tähtaeg: 13. märts 2019

Toetuse suurus: 2019. aastaks on eelarves 30 000 eurot, taotlusi vaatab vallavalitsus läbi neljal korral aastas – iga kvartali viimasel istungil

Lisainfo: kultuuritöö spetsialist kristiina.hunt@sauvald.ee, 679 3010, 521 9703

Tingimused sportlastele:

- kuulub oma ala esinduskoondisse või on spordiseaduse § 4 lõikele 3 vastava spordialaliidu liige, mille koosseisu kuulub vähemalt sada sportlast ja
- on saavutanud juunioride või põhiklassi Eesti meistrivõistlustel, kus on osalejaid vähemalt viis, kahe viimase aasta jooksul 1.-3. koha.

KESKKONNAREOSTUSE LIKVIDEERIMISE, HEAKORRA TAGAMISE JA ELAMISTINGIMUSTE PARENDAMISE TOETUS

Tähtaeg: 31. märts 2019

Toetuse maksimummäär: 3 200 eurot

Lisainfo: keskkonnaspetsialist katrina.utsar@sauvald.ee, telefon 654 1152, 534 46686

Toetatavad tegevused:

- majapidamise joogivee kättesaadavuse tagamine või parendamine;
- elamu heitvee kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine või parendamine;
- aastaringset ligipäätava juurdepääsute rajamine;
- ebaseadusliku isetekelise jäätmeladestuskoha likvideerimine või koristamine;
- keskkonnaohtliku või maastikupilti kahjustava ehitise likvideerimine;
- reostusallika või tekkinud reostuse likvideerimine;
- keskkonnareostuse tagajärjel kasutuskõlbatuks või nõuetele mittevastavaks muutunud joogivee süsteemi likvideerimine, uue rajamine või olemasoleva parendamine.

KORTERELAMUTE HALJASTUSE JA HOOVIDE KORRASTAMISE TOETUS

Tähtaeg: 31. märts 2019

Toetuse maksimummäär: 3 200 eurot

Lisainfo: heakorra spetsialist marju.norvik@sauvald.ee, telefon 679 0213, 515 6878

Kuni 400 eurot:

- puude, põõsaste, püsikute, roni- ja lilletaimede soetamine ja istutamine;
- lillevaaside, -amplite soetamine ja paigaldamine;
- istutusmaterjali soetamine ja istutamine;
- muru rajamine ja sambla tõrje;
- puude raie ja hooldusloikus.

Kuni 3 200 eurot

- kinnistu piires paiknevate sisetee ehitamine;
- jäätmemajade ehitamine, süvakogumismahutite rajamine või jäätmekogumiskohtade korrastamine;
- mänguväljaku ehitamine;
- parkimiskohtade ehitamine ja korrastamine;
- abihoonde (kuuri) ehitamine;
- vee-, reovee- ja sadeveetorustike rekonstrueerimine.

Õiendus

Ekslikult ei ole vallalehes Saue Valdur (veebuar nr 4 (28)) artikli „Ääsmäe lasteaia lapsed lustakalt lumel“ autori ametinimetuse õige. Marge Rehepapp on Ääsmäe lasteaia õppealajuhataja ja liikumisõpetaja. Vabandust.

Saue Valdur

Ilmub kaks korda kuus ja toimetatakse tasuta kõikidesse postkastidesse üle valla. Lisaks on leht saadaval vallamajas, halduskeskustes ja kultuurimajades. Tiraaž 10 000. / **Toimetuse:** Saue Vallavalitsus Tule tn 7, Saue linn 76505, Saue vald, Harjumaa / **tel:** 654 1156, 525 4146 / **e-posti aadress:** leht@sauvald.ee / Toimetusel on õigus kaastõid toimetada ja selguse huvides sisu lühendada. / **Reklaam:** reklaam@sauvald.ee. / **Reklaami hinnakiri:** www.sauvald.ee/vallaleht. / **Trükk:** Printall AS, Tala 4, Tallinn. / **Kojuhanne:** Omniva.

2019. aastal on vallaleht Saue Valdur kandes järgmistel kuupäevadel: 14.-16. jaanuar; 28.-30. jaanuar; 11.-13. veebruar; 25.-27. veebruar; 11.-13. märts; 25.-27. märts; 8.-10. aprill; 22.-24. aprill; 13.-15. mai; 27.-29. mai; 10.-12. juuni; 25.-27. juuni; 8.-10. juuli; 22.-24. juuli; 12.-14. august; 26.-28. august; 9.-11. september; 23.-25. september; 7.-9. oktoober; 21.-23. oktoober; 4.-6. november; 18.-20. november; 2.-4. detsember; 16.-18. detsember.

1. klassi astumise avaldused läbi haridusteenuste süsteemi ARNO

Vastuvõtt esimestesse klassidesse algab 18. märtsil. See info ei puuduta Laagri kooli astuda soovijaid ning valla põhjapiirkonda, mida teenindab Pääsküla kool. Laagri kooli on avalduste vastuvõtt praeguseks juba lõppenud ning Pääsküla kooli avalduste esitamine toimub vastavalt Tallinna linna korrale.

INDREK EENSAAR
arendusosakonna
juhataja

Võrreldes varasemate aastatega toimub 2019/2020. õppeaastaks 1. klassi astumise avalduste esitamine läbi Saue valla haridusteenuste haldamise süsteemi ARNO <https://piksel.ee/arno/saue/>. ARNO on tuttav juba neile, kes on esitanud avalduse lasteaia kohta Saue valla lasteaias või Saue linnas toimivas huvitegevuses osalemiseks.

Avalduse saab esitada lapse elukohajärgsesse kooli astumiseks. Elukohajärgne kool on määratud lapse rahvastikuregistris märgitud sissekirjutusega. Elukohajärgses koolis on garanteeritud koolikoht kõigile selle piirkonna lastele.

Kellel ei õnnestu ARNO

kaudu piirkonnakooli avalduste esitamine, saab seda teha ka koolis kohapeal. Lapsevanemad peavad pöörduma Saue vallavalitsuse haridusosakonda, kui laps ei ole Saue valla rahvastikuregistris ja soovib asuda õppima Saue valla koolis või kui mingil põhjusel soovitakse panna laps Saue vallas kooli, mis ei ole nende piirkonnakool.

Avaldus ka koolimineku toetuse saamiseks

Lisaks 1. klassi astumise avaldusele saab ARNO kohe esitada ka esmakordselt koolimineva lapse toetuse avalduse. Küll tuleb meeles pidada, et avalduste menetlemine algab alles pärast 10. septembrit. ARNOs saavad kooli mineva lapse toetuse avalduse esitada ka need vanemad, kelle laps on sisse kirjutatud Saue valda,

Elukohajärgsed koolid 2019/2020. õppeaastal:

- **Kernu põhikool** – Haiba, Kernu, Kirikla, Kustja ja Mõnuste (põhikooli I ja II astme koolikohustuslikus eas lastele);
- **Nissi põhikool** – Riisipere alevik, Aude, Jaanika, Madila, Munalaskme, Mustu, Odulemma, Tabara, Vilumäe, Ürjaste ja Nurme;
- **Ruila põhikool** – Allika, Hingu, Kaasiku, Kabila, Kibuna, Laitse, Muusika, Kohatu, Pohla, Ruila, Metsanurga ja Vansi;
- **Saue gümnaasium** – Saue linn, Vanamõisa, Aila, Jõgisoo küla Keila jõest põhja pool asuv osa ja Valingu;
- **Turba kool** – Turba alevik, Ellamaa, Kivitammi, Lehetu, Lepaste, Siimika ja Viruküla;
- **Ääsmäe Põhikool** – Koppelmaa, Maidla, Pällu, Pärinurme, Jõgisoo küla Keila jõest lõuna poole jääv osa, Tagametsa, Tuula ja Ääsmäe; Haiba, Kernu, Kirikla, Kustja ja Mõnuste põhikooli III astme koolikohustuslikus eas lastele;
- **Tallinna Pääsküla kool** – Vatsla, Hüüru, Kiia, Püha, Alliku, Laagri ja Koidu.

Sisenemine Arnosse
Enne ARNOsse sisenemist tutvuge ka andmete töötlemise põhimõtetega SIIN.
Lisainformatsiooni oma kohaliku omavalitsuse privaatsuspoliitika kohta leiate ARNO menüüst "Abi".

SISENE ID-KAARDIGA
Sisselogimiseks vajad kaardilugejat ja kehtivat ID-kaarti

SISENE MOBIL-ID'GA
Sisselogimiseks vajad kehtivat Mobil-ID lepingut

Telefoninumber* Isikukood*

Sisesta telefoninumber Sisesta isikukood

SISENE

kuid läheb mõne teise omavalitsuse (nt Tallinna) kooli. Esmakordselt koolimineva lapse toetust makstakse neile lastele, kelle rahvastikuregistrirjärgne elukoht on

eelneva aasta 31. detsembri seisuga Saue vald. Samuti peavad olema eelneva aasta 31. detsembril Saue valla elanikud ka lapse vanemad või üksikvanem.

Tule tänavale 100 000 remondiraha

Arendusosakonna töövõiduna tuleb valla teedehitusel aastal lisaraha, ehituseks läheb juba suvel

ANNE-LY SUMRE
leht@sauvald.ee

MKM andis eelmise aasta novembri lõpus kohalikele omavalitsustele teada, et kohalike teede investeringutoetust on võimalik taotleda eelmise aasta 20. detsembrini kahel otstarbel: transiitliikusega teede ja ettevõtluks seotud teede olukorra parandamiseks. Saue vald esitas taotluse just selle teise fookusega, et ettevõtjale vahetuks ligipääsuks vajalike kohalike teede seisukord paraneks.

„Tule tänava katend on amortiseerunud ja kuna see on ka üle pinnatud, siis soojemate ilmade korral teekatend leemendab liigse bituumeni tõttu. Linna ettevõt-



luspiirkonnas on vaja muuta keskkond atraktiivsemaks nii firmadele endile kui nende klientidele,“ selgitab Saue vallavalitsuse teedespetsialist Indrek Brandmeister.

Tööde käigus remonditakse 0,8 km sõidutee katendit Uusaru kurvist kuni Kasesalu tänavani ja Pärnasalu ristmiku bussipeatuse esisel alal. Ka ehitatakse puuduv jalgrattatee Koondise tänava ristmikust Sooja tänava ristmikuni, mille omakorda arendaja pikendab Nur-

mesalu tänava ülekäigurajani. Ühtlasi ehitatakse Tule põigu tänavale avatud bussoote tasku.

Valla eelarve strateegias on plaan 2020. aastal jätkata Tule tänava remondiga ning rajada Nurmesalu tänava garaazide poolsele küljele puuduv lai jalgrattatee, et koolitee oleks ohutu. „Eesmärk on muuta Tule tänava ühe peatänavana esinduslikuks ning ettevõtteid toetavaks Saue linna esindusvärvaks,“ ütleb Brandmeister.

Teedespetsialisti sõnul kuulatakse hange välja juba märtsis ja ehitustööde tähtaeg on juulis 2019.

Toetus on osa täiendavate taristuinvesteringute programmist, mille raames kavandati kohalike teede juhtumipõhiseks toetuseks aastatel 2018 ja 2019 kokku 15 miljonit eurot. 2018. aastal eraldati MKMi valitsemisalale riigieelarve seadusega 9 miljonit eurot ja 2019. aastal 6 miljonit eurot kohalike teede hoiu toetuseks.

Kernu piirkonda planeeritakse sügiseks muudatusi nii kultuuri- kui haridusvaldkonnas

Rahvamajas saavad koha nii raamatukogu kui halduskeskus, Kernu kool muutub 6-klassiliseks ja koolihoonesse kolitakse ka lasteaed.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kernu rahvamaja alustas tööd juba 1984. aasta sügisel, 35. tegutsemisaasta tähistamiseks on planeeritud nii sisemised kui sisulised muudatused. Nii nagu Riisiperes on kavas ka Haibas koondada teenused ühe katuse alla. Praegu on raamatukogu Haiba lastekodus, vallamajarakuke toimetas mõisas, kultuuri ja sporti tehakse rahvamajas.

Kultuuri- ja spordiosa jäävad rahvamaja muidugi alles. „Spordisaalis peale värskendava remondi muudatusi ei tule, küll aga ehitame esimesele korrusele praeguste askeetlike rietusruumide asemele korraliku saunabloki rōivistu nii naistele kui meestele,“ selgitab vallamaja haldusosakonna juht Silver Libe.

Ka praegused tööabinetid peauksest vasakul renoveeritakse avaramaks ja valgema, rajatakse nõupidamiste toad, ruumisüsteem mängitakse pisut ümber ja sinna saavad kohad ka halduskeskuse töötajad.

Suures saalis väga midagi ei muutu, seinad saavad värsket värvi ja toolid vahetatakse uute ja mugavamate vastu välja. Teisele korrusele praegusesse fuajeeruumi seatakse sisse raamatukogu ja paar kaugtöölaua. Noored saavad koha praeguse saunabloki ruumides. Need jäävad ka edaspidi kahetasandiliseks, kuid praeguse sauna seinad lõhutakse maha ja teine korrus jääb toetuma sammastele. Noortekeskus saab ka uued katusekanad, ikka selleks, et oleks rohkem valgust ja avarust. Teisel korrusel olev baariruum jääb puutumatuks ja seda saab kasutada ka edaspidi, olgu siis baarina ürituste ajal või laumängude mängimise kohana noortekeskuse jaoks.

„Üldplaanis renoveerime majas seest, võtame siin-seal seinu maha, paaris kohas asendame senise seinaga klaasiga, lisame mõned katuseaknad, uuendame ventilatsiooniseadmeid, et lõpptulemus oleks õhukam ja avaram,“ kirjeldab Libe.

Renoveerimisplaanid on majas tööle hakkava seltskonnaga läbi arutatud ja eesmärk on uutes oludes alustada juba sügisel. Ehitushange kuulutatakse kavakohaselt välja märtsikuu jooksul ja ehitus algaks suvel. Arvestada tuleb umbes kolme kuuga.

Vabanevate ruumide osas nii mõisamajas kui lastekodus veel konkreetseid plaane pole. Raamatukogu ruumid jäävad lastekodu kasutusse, kas olemasoleva lastekoduteenuse parendamiseks või mingi uue teenuse pakkumiseks – see arutelu on alles ees. Sama lugu on mõisaga – kas leitakse avaliku huvi jaoks sobiv rakendus või läheb müüki, ka ses osas on arutelud veel ees.

Kernu kool sügisest 6-klassiliseks

Sel õppeaastal on Kernu kooli hingekirjas 56 õpilast. 1. klassis näiteks üheksa ja 9. klassis kuus last, aga uuel õppeaastal lisandub vaid kolm uut esimese klassi last. Õpetajaid on 18 ja mõni töötab vaid 0,1 koormusega. Majja mahuks reaalselt kolm korda suurem seltskond, samas ei paista piirkonna elanikkonna osas ka mingeid kasvutendentse.

Veebruarikuu istungil võttis volikogu vastu



Foto: Kati Raja

Kernu kool muutub sügisest 6-klassiliseks, hoonesse kolib ka lasteaed



Kernu rahvamajas saavad koha ka halduskeskuse töötajad ja noortekeskus

otsuse muuta Kernu kool juba 2019. aasta sügisest 6-klassiliseks. Kernu piirkonna 7.-9. klassi noortele saab olema piirkonnakooli Äasmäe kool, kuhu on loomulikult kavandatud ka koolitransport. Teised koolid jäävad kohtade olemasolul valikusse, aga ei pruugi olla tagatud koolitransport. Kõikide peredega, keda muudatus puudutab, võetakse personaalselt ühendust arutamaks võimalusi.

Uuel õppeaastal oleks 7.-9. klassini olnud Kernu koolis õpilasi kokku 16 kolme klassi peale. Samas on kolmas kooliaste tähtis periood valmistumaks gümnaasiumiks või kutseõppeks. Seal on suur rõhk aineõppel, erinevatel projektitundidel, vaja oleks laboreid ja nutiklasse. „Nii väikese õpilaste arvuga ei ole võimalik tagada õppekava täiemahulist täitmist ja mitmekülgseid võimalusi.

Tänaseks on muutunud õpikäsitus, oluline on, et kõigile oleks tagatud parimad võimalikud tingimused nii õppe- kui ka sõpruskeskonnana ning sotsialiseerumise tasandil,“ selgitab abivallavanem Andres Kaarmann.

Samas on väiksematele võimalustele vaatamata kooli kulud kordi suuremad kui teistes Saue valla koolides. Õpilase kohta on Kernus kulu 6155 eurot aastas, mis on kuus korda suurem kui näiteks Saue koolis.

Valik kahe alternatiivi vahel

Tehtud otsuseni ei viinud mitte siiski majanduslikud kaalutlused, vaid mitmed arutelud nii koolirahva kui ka avalikkusega. Teemat lahkas ka juba vana Kernu vallavolikogu, nüüd juba aasta jagu päevi on mõtteid vahetatud ühendvalla kontekstis. Laul oli tegelikult kaks alternatiivi – viia

kool üle vabanevasse mõisamajja, aga see jäänuks ka 6-klassilise kooli puhul kitsaks. Teine alternatiiv oli lasteaia ja kooli paigutamine ühte hoonesse, et olemasolev koolihoone saaks täies mahus rakendus. Kooli hoolekogu, kes suuresti arutelu initsieeris, pooldas just viimast varianti.

Kooli hoonesse viiakse sügisest üle seega ka kooli pragu Haibas tegutsev lasteaia osa. Kuna lasteaia osas ei ole laste arvu kasvu ette näha, siis ühise katuse all saaks ka õpetajaskonda vastastikku jagada ja asutust efektiivsemalt majandada. Tekiks väike hariduskeskus, kus lasteaia kaks rühma saaksid olemasolevas koolimajas eraldi tiiva, muidugi arvestades seda, et lasteaia uneruumid ja koolielu ei hakkaks üksteist segama.

Sulgemisplaan ei ole

Loomulikult oli kohalikel inimestel kõhklusi ja kõik ei olnud kaugelki ka ühte meelt. Näiteks tõusetus ka klassikaline hirmustsenarium, et kui nüüd 7.-9. klass kinni pannakse, siis hiljem suletakse vaikselt kogu kool. „Sellel hirmul ei ole küll mingit alust, pigem annab läbiviidav ümberkorraldus soodsa pinnase jätkata

sellel koolimudeli valikul püsivalt ja jätkusuutlikult. Eesmärk ei ole kooli sulgemine, vaid kvaliteetne haridus,“ kinnitab Kaarmann.

Koolivõrgu korrastamine ühendvallas algas juba eelmisel aastal. Näiteks on kokku viidud ühise juhtimise alla Turba lasteaed ja põhikool, Saue gümnaasium muutub põhikooliks seoses Laagri riigigümnaasiumi rajamisega. „Saue valla hariduselu üks põhimõte on, et tagatud oleks kodulähedne ja kvaliteetne põhiharidus,“ lisab Kaarmann.

Muutus jõustub sügisest

Kernu rahvamaja ehitushankehale tahab Silver Libe kohe juurde panna ka Kernu koolimaja ehitustööd, tegemist oleks ühishankega kahele objektile, mõlemad tehtaks suvel paralleelselt, et haridusaasta alguseks valmis jõuda. Samas ei hakata forsseerima, lasteaed võib vajadusel rahulikult kolida ka sügise jooksul.

Väikese kortermaja osas, kus lasteaed praegu tegutseb, veel kindlaid plaane ei ole, aga suure tõenäosusega rekonstrueeritakse see üürimajaks, kuhu tulevikus näiteks õpetajad oma eluaseme saaksid. Ühte vabanevasse korterisse saab ruumid kavakohaselt ka perearst.

Riisipere teenustemaja ruumiprogramm sai paika

Arvesse võeti avalikul arutelul esitatud ettepanekud ja soovitusel.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

2020. aastaks peaks valmima Riisiperre uus nelja rühmaga lasteaia halduskeskuse ja kultuurimaja juurdeehi-

tusena, lisaks leiavad samas hoonekompleksis koha noortetuba ja raamatukogu, avarud ruumide kasutusvõimalusi. Hoonekompleks kaasaajatakse nii seest kui väljast.

Alevikurahva ja tulevaste

te maja töötajatega arutelude tulemusena viidi sisse esialgse eskiisiga võrreldes mitmed muudatused.

- Lasteaed saab oma privaatse muusika- ja liikumistoa, mis on sobiv rühmatäie lastele. Kui on tegemist ülelasteaialise üritusega, saab jätkuvalt kasutada kultuurimaja saali.
- Lasteaiaõpetajatele rajatakse õpetajate tuba.
- Mõlemad – uus saal ja õpe-

tajate tuba – ehitatakse välja algselt hoonesse planeeritud köögibloki arvelt. Piirkonda teenindav köök jääb alles, praeguse Riisipere lasteaia köögiseadmed viiakse perspektiivis üle Turba lasteaia tühjaks jäänud ja renoveeritavasse köögikompleksi, mille baasil hakkab toimuma ka toitlustamine Riisiperes.

• Köögiosa ära jätmise tulemusena sai ka noortetuba

pinda juurde.

- Suures saalis liigutatakse lava võrreldes algsega otsa-seina, et saada ruumi juurde. Sinna mahub tulevikus teatri asetuses 180 kohta.
- Algses kavas olnud pealtvaatajate rōdu kultuurimaja saali ei tule, sinna seatakse sisse savikoda ja veel üks lisa tegevuste ruum. Suure saali otsast eraldatavasse saali tuleb jõu- ja treening-saal vallaelanikele.

Arvesse võeti ka hulk väiksemaid ettepanekuid teenustemaja funktsionaalsuse täiendamiseks parandamiseks. Lahenduse vaatasid üle ja kiitsid heaks nii lasteaia kui kultuurimaja ja raamatukogu töötajad ning ühiselt tõdeti, et sellisel on saavutatud tulemus, mis vastab ootustele ning võtab arvesse kõik olulised aruteludel esile toodud lahendamist vääriks kitsaskohad.



Saue valla ametlikud teated

PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVALIK MENETLUS

Saue Vallavalitsus on koostanud eelnõu projekteerimistingimuste määramiseks avatud menetlusena:

• Vanamõisa külas Jalaka tee 10 kinnistul (katastritunnus: 72701:002:1127 elamumaa 100%) üksikelamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks suurendades ja nihutades lubatud hoonestusala kuni 10%. Arvamused esitada hiljemalt 23.03.2019 Saue Vallavalitsusse (Tule tn 7, 76505 Saue linn; info@sauevald.ee).

Lähemat informatsiooni projekteerimistingimuste kohta saab Urmas Elmikult 679 0191, urmas.elmik@sauevald.ee

DETAILPLANEERINGU KEHTESTAMINE

Kehtestati Turba aleviku Jaama tee 18 kinnistu ehk aleviku uue „värava“ detailplaneering

Saue Vallavalitsus kehtestas oma 20.02.2019 korraldusega nr 215 Saue valla Turba aleviku Jaama tee 18 kinnistu detailplaneeringu, mille alusel on kavas kinnistu jagada üheks äri- ja üheks transpordimaa kinnistuks. Ärimaa krundile nähakse ette kolm eraldi hoonestusala kahe ühekorruselise ärihoone, millest ühes asuks kauplus ning teises büroo- ja vähesel määral majutusruumid, ning ühe teenindushoone ja parklaga kütusetankla rajamiseks. Planeeringuala lõunaosas moodustatakse eraldi Saue vallale üleantav transpordimaa kinnistu ärihoonetele juurdepääsute ning bussidele parkimiskohtade rajamiseks. Planeeringualal on lahendatud tehnovarustus, juurdepääsud ja parkimine, esitatud servituutide vajadus ning määratud haljastuse ja heakorralduse nõuded.

Jaama tee 18 kinnistu (51801:001:0732, pindalaga 7258 m², sihtotstarbega elamumaa 100%) asub Saue valla Turba aleviku põhjapiiril Äasmäe – Haapsalu – Rohuküla põhimaantee ja Turba-Lehetu kõrvalmaantee (Jaama tee) ristmiku piirkonnas. Maaüksus on hoonestamata ning sellel puuduvad kõrghaljastus ja kommunikatsioonid. Maa-ala läbib 10 kV elektrihüliini, mis on kavas tehisaldada. Kehtiva Nissi valla üldplaneeringu järgi asub planeeritav kinnistu maakasutuse mõttes küll elamumaa juhtotstarbega alal, kuid kõrvalsihtotstarbena on selle lubatud ka ärimaa.

Detailplaneering võeti vastu ja suunati avalikustamisele Saue Vallavalitsuse 19.12.2018 korraldusega nr 1548. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku ajal (28.01.2019 - 10.02.2019) ei laekunud detailplaneeringu kohta ühtegi kirjalikku vastuväidet ega ettepanekut.

DETAILPLANEERINGU AVALIKUSTAMINE

Saue Vallavalitsus võttis 27.02.2019. aasta korraldusega vastu ja suunas avalikustamisele Koidu külas **Koidumetsa tee 7** kinnistu (72701:005:0331, suurusega 39 712 m², sihtotstarve maatulundusmaa 100%) ja lähiala detailplaneeringu, mille eesmärgiks on kinnistu krundimine, maasihtotstarbe osaline muutmine elamu-, sotsiaal- ja transpordimaa ning määratakse ehitusõigus kuni nelja uue üksikelamu püstitamiseks. Koidumetsa tee 7 kinnistu on hoonestatud, kus paikneb olemasolev üksikelamu koos abihoonetega. Kokku planeeritakse kuni viis üksikelamu krunti, millest üks krunt moodustatakse olemasoleva eluaseme juurde. Lisaks planeeritakse üks transpordimaa krunt juurdepääsu tagamiseks ning üks sotsiaalmaa (üldkasutatav maa 100%) krunt, kuhu kavandatakse palliplatši rajamist. Planeeritavatele elamukruntidele kavandatakse juurdepääs olemasolevalt juurdepääsuteelt (Koidumetsa teelt).

Kahele planeeritavale elamukrundile juurdepääsu tagamiseks kavandatakse Koidumetsa tee pikendus, kuhu rajatakse asfaltkate, samade parameetritega võrreldes olemasoleva teega. Teelõik liidetakse peale väljaehitamist olemasoleva transpordimaa (Koidumetsa tee) koosseisu. Neli uut elamumaa krunti on planeeritud suurustega on ca 1 900-2 000 m², kuhu planeeritakse neli üksikelamut, kõrgusega maapinnast katusesarjani kuni 9,0 m, kruntide täisehitusprotsendiga kuni 25%. Planeeringualal on lahendatud juurdepääsud ning tehnovõrkude lahendus, esitatud servituutide vajadus ning määratud haljastuse ja heakorra nõuded. Koidumetsa tee 7 kinnistu paikneb Koidu külas ning külgneb Koidu elamupiirkonnaga. Tegemist on elamupiirkonnaga, mis välja arendatud ning hoonestatud peamiselt kuni 2-korruseliste üksik- ja kaksikelamutega. Saue valla üldplaneeringu kohaselt asub detailplaneeringuks taotletav maa-ala tiheasustusalas ning planeeritava maa-ala maakasutuse juhtotstarbeks on määratud pere- ja ridaelamumaa. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on kooskõlas Saue valla üldplaneeringust tulenevate nõuetega. Planeeritava maa-ala suuruseks on ca 4,0 ha. Lisainfo detailplaneeringu vastuvõtmise korralduses, millega saab tutvuda Saue valla veebilehel: <http://sauevald.ee/vastuvoetud-detailplaneeringud>

Koidumetsa tee 7 kinnistu detailplaneeringu avalikustamine toimub **25.03.2019 kuni 07.04.2019** kella 8.00-16.30 (kolmapäeviti kuni 18.30-ni ja reedeti kella 14.00-ni) Laagri halduskeskuses, Veskitammi 4, Laagri alevik, kus on võimalik tutvuda detailplaneeringu materjaliga. Avaliku väljapaneku kestel on võimalik tutvuda detailplaneeringu materjaliga elektrooniliselt valla veebilehel: <http://sauevald.ee/avalikud-valjapanekud-ja-arutelud>

Lähemat informatsiooni saab planeeringute peaspetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157, maili.metsaots@sauevald.ee

Aeglase interneti ja hanguva telepildi ajad lähenevad lõpule*

Mõni aasta tagasi püüti Harjumaal käima vedada projekti Digimaa, eesmärk oli katta maakond lairibaühendusega. See kahjuks sumbus, aga nüüd on käimas uus projekt, seekord üle-eestilise mastaabiga ja hankega on saanud õiguse kiiret netiühendust rajama hakata Elektrilevi.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kiire internetivõrgu ehitus on alguse saanud tegelikult muidugi Elektrilevi enda soovist oma elektrivõrgule efektiivset kasutust leida. „Suurte taristute, nagu elektrivõrk ja sidevõrk, koos haldamine tähendab mõistlikumaid ja kuluefektiivsemaid investeeringuid mõlema kontekstis. Elektrilevi plaan on rajada avatud sidevõrk olemasolevale elektritaristule,“ selgitab sideteenuste juht Oliver Ruus.

Tema sõnul tähendab see, et on võimalus valguskaabli tehnoloogial põhinev kiire interneti võrk viia kaugemale ja kiiremini, kui teised seda suudaksid, sest Elektrilevi oma on peaaegu tervet Eestit kattev elektrivõrk.

Peamine Digimaa ja Elektrilevi projektide erinevus on, et esimene tahtis rahastuse saada riigilt, liitujatelt ja omavalitsustelt, teine aga ehitab suurema osa võrgust oma raha eest. Elektrilevi valiti Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti korraldatud konkursiga Viimane Miil. Konkursi eesmärk oli leida kõige kiirem ja soodsam la-

hendus kiire internetivõrgu ehitamiseks ja turutõrkepiirkondadesse kiire interneti võrgu viimiseks.

Tehtud on ka taustauuringuid, Saue vallast on kiire netiühenduse soovivaalduisi laekunud 1320 majapidamist. Kiire ühendus tähendab numbriliselt, et interneti võrk on valguskaabli tehnoloogial põhinev, mis võimaldab 1 Gbit/s ja kiirematki ühendust. „Aeglase interneti ja hanguva telepildi ajad lähenevad hoogsalt lõpule,“ lubab reklaam Elektrilevi kodulehel.

Konkreetne kiirus sõltub valitud operaatori teenusest ja seadmetest. Operaatori saab klient pärast võrgu valmimist vabalt valida nende teenusepakujate hulgast, kes piirkonnas teenust pakuvad. Ei ole enam nii, et kui külla tuleb sisse vaid Telia kaabel, siis muud valikut polegi.

Ühekordne tasu Elektrilevi kiire interneti võrguga liitumiseks on 199 eurot. Selle eest ehitakse ja tuuakse kliendi hooneni sidevõrk, mille kaudu hakkab toimima püsiühendus.

2019. aastal on kavas alustada töid Harku, Jõelähtme, Lää-



Foto: Elektrilevi

REVOLUTSIOONILINE PLAAN

Elektrilevi rajatav kiire interneti võrk on kahest aspektist Eesti sidevõrgu kontekstis revolutsiooniline.

1) Sidevõrk ehitatakse elektritaristule, mis tähendab, et tänu soodsamale ehitusele on võimalik tulevikukindel valguskaabli tehnoloogial põhinev kiire interneti võrk viia piirkondadesse, kus seni ei ole eraettevõtetel olnud huvi võrgu ehitamiseks raha investeerida. Viie aasta jooksul soovib Elektrilevi kiire interneti võrku ühendada ligikaudu 200 000 kodu üle Eesti.

2) Elektrilevi rajab avatud sidevõrgu. See tähendab, et Elektrilevi ei hakka ise oma võrgu sideteenust pakkuma, vaid võrk on avatud kõikidele teenusepakujatele võrdsetel tingimustel. Täna on Eesti sideturg veel suletud. See tähendab, et igal teenusepakujal on oma võrk ja monopolne otsustusõigus, mida ja millise hinna eest nad kliendile pakuvad. Avatud sidevõrk loob avatud sideturu, mis tähendab, et teenusepakujad hakkavad klientide pärast omavahel tugevamalt konkureerima. See loob kõik eeldused selleks, et klientide jaoks väheneb nii teenuse hind, kui ka paraneb sisuline kvaliteet.

Elektrilevi sideteenuste juht Oliver Ruus

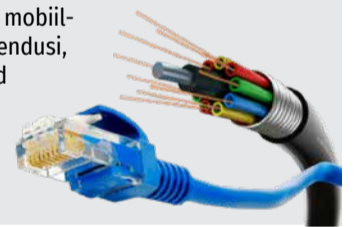
Rohkem kui pooltel Saue valla majapidamistel puudub võimalus kasutada kiiret kaabliga internetti

Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti andmetel on Saue vallas ligikaudu 9 200 aadressobjekti (kortermaja, maja, talu jne), millest umbes 5 500 puudub kaabliga internetiühendus üldse või on see alla 30 Mbit/s. Kiireks internetiks loetakse Euroopa Liidus vähemalt 30 Mbit/s või kiiremat internetiühendust.

Milline on olukord Saue vallas, saab igaüks ise vaadata veebilehelt www.netikaart.ee. Seal on võimalik otsida välja huvitatud piirkond ja paremalt menüüst valida „Teenuste võimalused“ ning seejärel teha sobivate otsinguparameetritega päring. Roheliseks värvuvad aadressobjektid, millel on antud päringule vastav kiirus saadaval (andmed on umbes aastataguse seisuga).

Kaabliga ühendusvõimaluse puudumine ei tähenda veel internetivõimaluse täielikku puudumist. Väga paljud majapidamised kasutavad Harjumaal edukalt ka traadita püsiühendusi või mobiilset internetit põhinevaid lahendusi, mille hinnad on samaväärsed püsiühendustega.

TTJA side- ja meediateenuste talituse juhataja Oliver Gailan



ne-Harju, Raasiku, Saku ja Saue vallas ning Loksa linnas. Millal ja kus, selgub hangete tulemusel, aga kogu

projekt loodetakse ellu viia viie aasta jooksul.

* lubadus Elektrilevi kodulehel

Möldre tee kiirustabloo väikese efekti liikluse rahunemisele andis

Möldre Tee seltsi soovil paigaldas Nõmme linnaosavalitsus detsembris Laagrist väljuvale Möldre teele kiiruse mõõtmise kaamerad. Põhjuseks asjaolu, et Veski-möldret ja ka suhteliselt sirget Möldre teed läbiv liiklus aina tiheneb ja kiirused kasvavad.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Kuna naabruses kogub Veski-möldre 2 piirkonna elamuehitus alles tuure, on põhjust

oletada, et olukord läheb ajapikku hullemaks.

„Möldre tee elamud on rajatud suurte aknapindade ja seinu läbistavate ventilatsioonivadega ning suured rõdud mõjuvad kõlakoda-

dena. See kõik võimendab liikluse müra,“ ütles Möldre tee elanik Triin Nigul. Kortermajadevahelise tee ohtusest rääkimata.

Uuringud ütlevad, et kiirustablood omavad rahustavat efekti. Nigul on saanud Nõmme linnaosavalitsusest statistika kokkuvõtte, kus nenditakse, et 75% sõidukijuhtidest ületab kiirust, Kõige uljam kihutaja on 30 km/h alas gaasi vajutanud suisa 90 km/h. Kaamera vaatevälja jõudes tõmmatakse hoog siiski maha ja keskmine kiirus on nüüd 35,5 km/h. Enne oli tunnetuslikult hinnates 50-60

km/h, niiet asi on parane- nud siiski.

„Teadsime seda ka enne ja tabloo statistika põhjal nüüd ka tõestatud, et leidub ralliässasid, kes kasutavad sirge ja hea nähtavusega teed kui kiirendusrada. Politseid on korduvalt kutsutud ning iga-aastaste liiklustalgute raames märgib mitu isikut Möldre tee kaardile,“ on Nigul nukker ning paneb Laagrist väljuvatele ja sinna sisenevatele autojuhtidele südamele, et teeäärsete majade elanikel on ka õigus vaikusele ja ohutusele.

Pool päeva Saue valla piirkonnapolitseina

Piirkonnapolitseina töö on kindlasti üks neist, kus kaht samasugust tööpäeva naljalt ei ole. Valdkondi, millega politsei tegeleb, on palju, ressursi vähe. Meie piirkonnas töötab igapäevaselt vaid kaks piirkonnapolitseina: Katri Bergmann ja Taavo Soodla.

LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU

Ühel kargel jaanuaripäeval sõitis Lääne-Harju Koostöökoogu turvalisuse projektijuht töövarjuna piirkonnapolitseina Katri pool päeva kaasa. Algselt oli plaan ringi patrullida ja rääkida rõõmu- ning murekohadest, aga elu on kombeks üllatada. Nii leidiski rahuliku patrullimise asemel töövari end keset reaalseid väljakutseid.

Kriitiline olukord sotsiaalpinna elava isikuga
Sotsiaalpinna elanikega seotult puutuvad sotsiaalosaakond ja politsei kokku väga erinevate probleemidega. Esiteks on mõned sotsiaalpinna ised sellises olukorras, et on raske ette kujutada, et seal keegi üldse elada võiks.

Vahel võib ka juhtuda,

et kaasüürilised, eriti kui tegemist on kriminaalse taustaga nooremate ja jõulisemate natuuridega, hakkavad vanemat korterinaabrit ära kasutama. Saue valla sotsiaalosaakonnal oli mure ühe vanema sotsiaalpinna elava härra pärast. Vanemat härrat oli nähtud trepikodades magamas ja kuna ta elas ühisel pinnal varasemalt kriminaalkorras karistatud inimesega, oli sotsiaaltöötajal koduvisiidile minnes julgustuseks kaasas abipolitseinikust abivallavanem, samuti piirkonnapolitseina. Alguses keeldus noorem mees ust lahti tegemast, kuid sotsiaaltöötajal õnnestus siiski korterisse pääseda ja jutule saada. Et abivajav vanem härra tuleks kaasa ja oleks nõus teise kohta kolima, võttis mitu tundi veenmist. Valla ülesanne oli olukorrast teadlik olla ja ohvri rolli sattunud mujale elamispind otsida.

Liiklusohutus

Kuna olukord ei olnud kriitiline, sai politsei minna teisi tööülesandeid täitma. Juba 100 meetri kaugusel sotsiaalkorterist sõitis vastu auto, mille juht rääkis roolis telefoniga. Politsei kutsus autojuhi vestlusele ja palus öelda, millega juht seaduse vastu eksis. Autojuht loetles kinnitamata turvavöö, kinnitamata lasti autokastis, ilma tuledeta sõitmise ja lõpuks ka telefoni kasutamise autoroolis. Autojuht ei olnud varem karistatud ja mõistis, et isegi väikeses alevikus lühikeses maa puhul on seadused selleks, et neid järgida. Juht sai politseilt hoiatuse. Muide, eelmisel aastal oli sauevallakate põhimure seoses turvalisusega just liiklusohutus.

Lähisuhtevägivald

Politseitöös läheb harva päev selliselt, nagu ta algselt plaanitud oli, kuid mingid ülesanded on siiski ette planeeritavad. Näiteks nädalavahetustel on sage just lähisuhtevägivalda juhtumid. Esmaspäeval teispäeval tehakse nende juhtumitele järelkontrolli. Tihti on inimesed üllatunud, miks on järelkontrolli vaja, kuid füüsilise kohalkäimise ja rääkimise eesmärk on abi pakkumine ning vajadusel abivajaja pere edasine toetamine. Vägivaldses suhtes olev kannatanu õigustab



Foto: LÄÄNE-HARJU KOOSTÖÖKOGU

Piirkonnapolitseina Katri Bergmanni paneb südamele, et märgates turvalisusesse puutuvaid ja normist väljas olukordi, oleks politsei see, kes asjast kõigepealt teada saab, mitte sotsiaalmeedia

sageli teise käitumist. Võib võtta palju aega ja vestluseid, et mõista, et füüsilise vägivald ei ole kunagi õigustatud ja on märk, et partner on sisemiselt katki ning vajab abi.

Omamoodi vägivald on ka see, kui ema ja isa kaasavad omavahelistesse tüllidesse lapsed. Lapsel on õigus armastada oma mõlemat vanemat. Teinekord on vanemate tülitsemisel kaks täiskasvanut nii valu täis, et unustavad oma laste vajadused ja heaolu. Siis kasutatakse lapsi manipuleeri-

misvahendina. Tulemusena kannatavad alati lapsed, pikemas perspektiivis kindlasti ka vanemad ise.

Politseitöö on tavainimese jaoks traagikast tulvil. Tagaistmelt kostus õigustatud küsimus – kuidas te suudate? Kes või mis aitab politseinikku? Ilmselgelt valdavad politseis töötavad inimesed keskmisest paremini oskust ühelt teemalt teisele lülituda. Ka kordaminekud igas ametis on need, mis innustavad ja annavad jõudu jätkata. Sinna kõrvale kindlasti head

suhted koostööpartnerite ja kolleegidega ning lihtsad asjad nagu imeilus talveilm või päikeseloojang.

Ohutus algab meist endist
Mis on täna need teemad, mis meie piirkonnas turvalisuse seisukohast silma hakkavad ja kus iga inimene saab kõige rohkem ise ära teha?

Katri paneb kõigile südamele, et märgates turvalisusesse puutuvaid ja normist väljas olukordi, oleks politsei see, kes asjast kõigepealt teada saab. Infoühiskonnas on meil tekkinud omamoodi veider trend, et alarmeerivast olukorrast minnakse kirjutama Facebooki. Tihti jääb politsei üldse teavitamata.

Selline harjumus on kahjulik väga mitmel põhjusel. Esiteks võib kommentaariumisse jõudnud info elada oma elu, muutudes lihtsalt hirmu või paanika külvamiseks. Teiseks tasub alati meele pidada, et ühelt poolt ehk inimese enda arvates pisiasi võib olla politseitöös just puuduv osa puslest, et lahendada suur ja oluline teema.

Kindlasti on vaja meele pidada, et turvalisus algab meist endist ja see, kuidas me ise käitume, milliseks oma kodukeskkonna kujundame, mängib väga olulist rolli meie üldise turvalisuse tõstmisel.

Kevadine julgajultumus* avalikus ruumis

„Mis žanris peaks pöörduma koeraomanike poole, kes lemmikute järelt junne ära ei korista? See üle Laagri laiutav „miiniväli“ on päris oksele ajav. Ehk oleks siin manitsustest tõhusam veidi satiiri viljeleda?“ küsib murelik sauevallakas Anne Laagri rahva Facebooki grupis.

ANNE-LY SUMRE leht@sauevald.ee

Talle sekundeerib Monika: „Koeraomanikud käivad suhteliselt nahaalselt eramajade aedade taga oma lemmikuid „potitamas“, mõtlema sellele, et nende aedade taga elavad ka inimesed.“

„Sel aastal on minu arust täiesti uskumatult palju hunnikuid. Kõndida ei saagi, muudkui keksi...“ ohkab Raiili.

Seevastu Saue linnas olla olukord paremaks läinud. Heakorraspetsialist Marju Norvik ei oska öelda, kas põhjuseks on prügikastide rohkus või on inimesed ise vastutustundlikumaks muutunud ja koristavad lemmiku järelt. „Kahjuks leidub samas ikka veel selliseid, kes ei võta vaevaks oma lemmiku järelt üldse

koristada või loobivad kakakotte mujale ümbrusesse maha. Konkreetse näitena võib välja tuua Nurmesalu kuuseheki aluse, kuhu üks koeraomanik pidevalt kotikesi heidab. Ehk peaks sinna lähedale ka ühe koerte prügikasti paigaldama? Mõttekoht,“ leiab Norvik.

Mida teha?

See ei ole muidugi mingi eksklusiivne Saue valla probleem. Seda on igal pool, riigist ja maailmakorras hoolimata. Meetmeid, kuidas võidelda sellega, et kevade tulek ei seostuks koerasõnnikuga tänavail ja piknikuplatsidel, on mitmeid.

On linnasid, kus hoitakse palgal spetsiaalset heakorra järelvalvajaid või viisakuspatrulle, kes trahvivad hooletuid loomaomanikke. On riputatud koerte



Foto: Kersti Simon

Käabusnautseri Piffi omanik Kersti Alliku külal kiidab rihma külge kinnitatavat koerakaka kotti. Seda on mugav kasutada, koju ei unune, taskust otsima ei pea ja kotid tulevad kenasti ühekaupa välja. Varem kasutas naine taskus kokkuvolditud nn puuviljakotte, aga neid ju enam lahkelt poekassas ei jagata. Seega on selline asi eriti vajalik

jalutamiskohtadesse õsiti helendavaid postreid hoitava teatega – me jälgime sind! Kuskil Hispaanias olla kasutatud veel isiklikumat lähenemist – koeraomanike kutsuti korrale sellega, et neile saadeti koera väl-

jaheidet sisaldav karbike, peal silt kirjaga: leitud vara. Taiwanis kutsuti talongidega meelitades kohalikke tänavaid puhastama. Kilol koerakakal oli konkreetne hind ja preemiaks antavate talongidega sai kohaliku

TESTI KOERAKAKA KOTIHOIDJAT!

Sauel vallamajas ja nii Riisipere, Laagri, kui Haiba halduskeskustes on kiirematele reageerijatele tasuta aksessuaar lemmikuga jalutuskäikude tarbeks. Riputa rihma külge ja kilekotid ei unune kunagi maha.



Tahaksid TASUTA joogatundi?



Alusta sellega, et kumardu ette ja korja üles oma kutsa kaka.

See on tuntud kui allavaatava koera asend, mis tugevdab õlgu ja käsivarsi, annab toonust kere keskosale, venitab ja tugevdab selga, parendab pea verevarustust.

Namaste

kaubandusketti kuuluvatest kauplustest kraami osta. Inglased kavatsevad olla Euroopas esimesed, kes võtavad hooletute loomaomanike tabamiseks kasutusele koristamata koerakaka tuvastamise DNA analüüsi abil.

Nii loominguliseks, vähemalt sel kevadel, Saue vallas veel ei minda. Küll tasub veel kord meelde tule-

tada – ja ehk siis nii, nagu Anne teemat tõstatades soovitas, muudaks žanrit – pisut humoorikamaks.

*väljend kuulub sauevallakas Annele

ANNA TEADA!

Kuhu Saue valla avalikus ruumis peaks paigutama koerakaka prügikastid? marju.norvik@sauevald.ee

Meiekandi poiss pürgimas Tokyo olümpiale

Eestis on ekstreemsport tõusuteel. Selle üks näide on kuldmedalist Kelly Sildaru, aga on rõõm tutvustada ka meiekandi sporditähte trikirattur Roomet Säälikut.

TIINA UMBSAAR
Turba lastaiaja õpetaja

Roomet on pärit Ella-maalt. Oma haridusteel on noorsportlane alustanud Turba lasteaias ja ka koolis käinud Turbas. Peale põhikooli lõpetamist õpis ta Tallinna Tööstushariduskeskuses autotehnikuks. Tähelepanelik spordijalgija on teda kuulnud ja näinud „Pealtnägijas“. Tema ekstreemvideoid on võimalik näha kõigil soovijatel Twitteris ja Youtube'is. Roomet on trikirattasõitu harrastanud üksteist aastat, neist üheksa tõukerattaga ja kaks BMX-ga. Tiimikaaslane Mirko on öelnud Roometi kohta: „Trikitõukerattaga jätkub härral poodiumi kohiti nii palju, et ilmselt peaks võtma appi mõlema käe sõrmed ja ka meie lõunanaabri varbad!“

Keha valdamise esmased oskused

Oma keha tunnetuse ja koordineerimise põhiteemad sai Roomet selgeks kodus batuudil saltosid tehes. Kõige kehvem kukkumine tema väitel oligi väikese poisina batuudil, kui puusaliiges paigast läks. Tavalise rattaga sõit siledal teel ei pakkunud nii palju huvi, äärekivi ja künka peal hüpekad tuli kindla peale ära proovida. Kindlased rattad tema käes kaua vastu ei pidanud. Roometi 8. sünnipäeval oli tal võimalus valida sünnipäevakingiks jalgratas või BMX, peale jäi tookord BMX. Viimasega trikitas ta paar aastat ja siis jätkas tõukerattaga. Tõukerattaga trikke alustas Roomet Nissi skate-pargis.

Ala ohtlikkus

Ohtlikele tagajärgedele ta enda väitel sõidu ajal ei mõtle, keskendub hetkele. Tal on hüppeliiges murdunud ja olnud õmblusi kätel ja jalgadel. Künarnukid on arme ja marrastusi pidevalt täis ja ka näpud on aegade jooksul üsna mõrased olnud. Küsimusele, miks ta seda teeb, kui tegemist niivõrd ohtliku alaga, vastab Roomet, et selle taga on adrenaliin ja fun. Iga uue triki järel tahaks lisada sellele midagi uut. Sõitmist alustades oli trikirattur enda väitel traumapunktis tihe külaline.

Algus

Roometi lugu algas tegelikult kuue aasta eest, kui ta sõber postitas Youtube'i liikuva pildi pealkirjaga „Sponsor me“. Noore Eesti sportlase trikid avaldasid muljet ka teistele jälgijatele maailmas ja tal avanes võimalus lüüa käed tippu kuuluva tõukerattatiimiga Phoenix Pro Scooters. Pakkumisi tuli talle ka USA ja Austraalia tiimidelt.

Nüüd on Roomet professionaalne tõuksimees ehk saab selle eest ka tasu. Trikitajale meeldivad mõlemad alad, nii trikitõukeratas kui BMX. Küsimusele, mis nende erinevus on, vastab ta, et need on sarnased: „Mõlemal on lenks, raam ja tald, BMX-il seisad pedaalidel, tõukerattal tallal, keerutamisel on aga kehahoiak erinev.“

Reklaam ja eeskujud

Nagu Roomet ütleb, on tõuks väga hea vahend, millega ekstreemspordis algust teha ja hiljem minna näiteks trikiratta ehk BMX-i peale.



Foto: Jörgen Norrroos

le üle. Ta oli algul BMX-i jaoks liiga väike, tõukeratas sobis tol hetkel paremini. Nüüd on ta taas tagasi BMX-i peal. Eestis saab teha tõukerattaga treeninguid Spot of Tallinnas. Seal on maandumise pehendamiseks spetsiaalne svamm, et pea alaspidi hüpe oleks ohutum. Roometi väitel on treeningutel näha sirgumas uusi lootustandvaid sama ala sportlasi. Eesti noortele on heaks reklaamiks ja motivatsiooniks iga-aastane Simple Session, kus näeb oma ala tippe üle maailma. Võimalusel on Eesti esitõukerattur Roomet neil võistlustel alati osalenud.

Sponsorid

Värske uudis trikiratturil on see, et viimase nädala jooksul on toimunud muudatused: Roomet ei kuulu enam Phoenix Pro Scooters tõukerattatiimi, sest Phoenix Pro Scooters lõpetas oma tegevuse. Kuigi rattur on saanud uusi sponsor- ja koostööpakkumisi erinevatelt maailma tõukerattarändidelt, ei plaani ta hetkel kellegagi lepingut sõlmida, sest soovib keskenduda BMX ja MK etappide võistlustele.

KORDAMINEKUD

- 2013 MM-i 15. koht. Hiljem kodus selgus, et ta võistles väiksemat sorti lumurruga.
- 2014 Euroopa meister tõukerattasõidus.
- 2016 King of Street.
- 2017 tuli MM-i pronks tõukerattasõidus, mille järel kutsuti Roometit Nitro World Gamesile Salt Lake Citys, kus ta jõudis poolfinaali ehk 12 hulka. See võistlus oli tema väitel ühe unistuse täitumine. MM-il oli terve park, kus minuti jooksul tuli trikke teha. Nitro võistlusel oli püsti pandud üks suur hüpekas ning kõigil osalejatel oli kolm katset, millest kaks paremat läksid arvesse. See oligi selline võistlus, kus kombati inimvõimete piire ja tehti palju trikke esimest korda maailmas. Kuna võistlus toimus välitingimustes, oli iga tuulepuuhang määrava tähtsusega.
- 2017 BMX-ga Simple Sessionil 16. koht.
- 2017 BMX-ga Summer Simple Sessionil 8. koht.
- 2018 juuni tõukerattaga MM-i 6. koht.
- 2018 november tõukerattaga King of Park 2. koht; King of Street 2. koht.
- 2018 detsember tõukerattavõistlusel Nitro World Games Pariisis spordiala tippkonkurentsis 2. koht. Võiduga kaasnes 9000-dollariline auhinnaraha.
- 2019 Eesti Simple Sessionil BMX pargisõidus 18. koht.
- Roomet on osalenud võistlustel Soomes, Lätis, Hispaanias, Austrias, Saksamaal, Prantsusmaal, Austraalias, USA-s.

Treeningud

Roomet püüab teha trikke, mida teised ei suuda. Tema soov on teistest eristuda, sest kui leiutad uue triki, siis saab sellele ise nime

panna. Ta teeb asju, mida teised ei suuda, kuid tegelikult on enamik neid trikke juba BMX-i maailmas olemas. Trikid ongi punktide saamisel kõige määrava-

mad. Roomet kavatseb olla professionaalne tõuke- ja trikirattur seni, kuni suudab. Kahe alaga tegelemine andvat arengule palju juurde, sest kahe erineva rattaga saab enamat proovida. Julgen arvata, et ka võimalused on erinevad.

Noormees treenib ise- seisvalt neli korda nädalas, iga sessioon kestab umbes kolm-neli tundi. Üle selle oleks temal sõnul kehale liiga koormav. Lihaskrampide leevendamiseks tarvitab ta regulaarselt magneesiumi ja käib massaažis.

Teel olümpiale

2017. aastal lootis Roomet, et ehk võetakse ka trikialad olümpiamängude kavasse ja nüüd – aastal 2019 – on teada, et BMX ongi olümpia kavva võetud.

Jaauari alguses lõi Eesti Jalgratturite Liit koos olümpiakomiteega BMX-i pargisõidu esinduskoondise, seades sihiks saata Roomet Säälik järgmisel aastal Tokyo toimuvatele olümpiamängudele. Tõestuseks, et Roomet on maailma tippkonkurentsis, on ekstreemspordifestivalil Simple Session 2017 saavutatud 18. koht, kus seljataha jäid Marin Rantes (2018. aasta MK-sarja kokkuvõttes kolmas), Justin Dowell (2018. aasta maailmameister) ja palju teisi maailma tippe.

Nüüd jääb meie ekstreemspordilasel veel olümpianorm täita ja esimene võistlus, kuhu ta vajalike punkte püüdma läheb, toimub aprillis Jaapanis. Simple Sessioni korraldaja Mario Kalmre ütleb, et Roomet on tõukerattasõidus maailma absoluutses tipus ja Eestis viimase 20 aasta jooksul rulukultuuri ja BMX-i andekaim. Sporditähe lähim eesmärk on jõuda maailmakarika etapil kahekümne parema sekka.

Noortele on siin mõtteainet – leia see, mis sind tõeliselt huvitab, ja arenda seda maksimumini.

Kernu mälumängu võitis Metsanurga 2

4. märtsil jõudis lõpule Kernu mälumängusari ning võitjaks krooniti 300 punkti kogunud Metsanurga 2 võistkond koosseisus Aivar ja Thea Tikenberg, Sven Suitslepp ja Aimor Treimann.

ANDRES KAARMANN
mälumängu korraldaja

Teise koha saavutas 268 punktiga Mõnuste (Mart Tarmak, Krista Ruus, Arvo Soosalu ja Ott Alender) ning kol-

manda koha 254 punktiga Kernu (Ivar Ruiso, Enn Bachmann, Taavi Võsa ja Tarmo Rand). Metsanurga 2 võitis sellel hooajal neli mängu ning ühe võidu napsas Mõnuste.

Kolme parimat võist-

konda autasustati käsitsi valmistatud karikatega ning raamatutega. Lisaks sellele toetasid sarja MTÜ Sinimustvalge Saue ja OÜ Aknakate, kes olid nii iga vooru kui kogu mängu parimatele välja pannud erine-

vaid auhindu.

Kernu mälumängusarja traditsioonid ulatuvad aastate taha ning peamiseks osalejaks on endise Kernu valla külad. Sellel hooajal toimus kokku viis mängu. Igas mängus oli 40 küsimust, millest 10 olid pildipõhised. Iga õige vastuse eest oli võimalik saada 2 punkti ja kõikides mängudes kogutud punktid liideti kokku. Sel hooajal osales Kernu mälumängusarjas 13 võistkonda.



Kolm paremat võistkonda ja korraldaja, võitjatiim Metsanurga kõige ülemises reas

Foto: Kuldar Paju

Volikogudes on rohkem mehi, töötajate seas domineerivad keskealised naised

Praxise mõttekoda viis läbi uuringu naiste ja meeste rollist kohalikes omavalitsustes ja volikogudes. Mõned refereeringud ja tulemused uuringust.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Eesti tööturгу iseloomustab ametialane segregatsioon, mis väljendub selles, et mehed on koondunud juhtivatele ning naised madalamatele positsioonidele. On erinevaid seisukohti, millises proportsioonis naised ja mehed võiks otsustajate hulgas olla, et ka naiste huvid oleksid hästi esindatud. ÜRO käis juba 1995. aastal välja 30% piirmäära, mis on nõ kriitiline mass, mille saavutamisel omandavad naised poliitilistes institutsioonides tähendusliku mõju otsuste üle.

Eestis ei ole seni uuritud naiste esindatust ega rolli kohalikes omavalitsustes. Praxise analüüsi tulemuseks on valmis ülevaade kohalikes omavalitsustes ja volikogudes töötavate naiste ja meeste haridusest, vanusest, ametitest ning palkadest.

Volikogudes on rohkem mehi kui naisi
Eestis on 2018. seisuga ko-

halike omavalitsuste – 15 linna ja 64 valla – volikogudes mandaadi saanutest 531 ehk 31% naised ning 1182 ehk 69% mehi. Kuigi üldpilti vaadates tundub, et naised on KOV-i tasandil kriitilise massi saavutanud, ilmnevad lähemalt süvenedes erinevused omavalitsuste lõikes. Kriitiline mass on täidetud vaid 36 omavalitsuses ehk vähem kui pooltes. Sealjuures volikogusid, kus naised on enamuses, on vaid viis: Narva-Jõesuu, Loksa, Haljala, Kastre ning Kohtla-Järve (tabel 1).

Mida kõrgem positsioon, seda vähem naisi

Kui vaadata meeste ja naiste esindatust volikogu positsioonide hierarhias, muutub sooline tasakaal seda ebavõrdsemaks, mida ülespoole liikuda – volikogu aseesimeestest moodustavad naised 25% ning esimeeste hulgas on naised vaid 17% (tabel 2).

Naised töötavad reatöötajate, mehed KOV-i juhtidena

2017. aastal töötas Eesti

Naiste osakaal volikogudes (tabel 1)

	Kõrgeim/madalaim %
Narva-Jõesuu	65 (kõrgeim osalusprotsent)
Saue vald	19
Luunja	7 (madalaim osalusprotsent)

Meeste ja naiste esindatus (tabel 2)

	Naisi %	Mehi %
Volikogu liikmed	31 / Sauel 19 /	69 / Sauel 81 /
Komisjonide esimehed	34 / Sauel 37,5 /	66 / Sauel 62,5 /
Volikogu aseesimehed	25 / Sauel pole /	75
Volikogu esimehed	17 / Sauel pole /	83

Positsioonide jaotumine (tabel 3)

POSITSIION	Naisi %	Mehi %
Linnapea/vallavanem	17 / Sauel pole /	83
Aselinnapea/abivallavanem	29 / Sauel pole /	71
Teised töötajad	66 / Sauel 70,8 /	34 / Sauel 29,2 /

* KOV-ide töötajad on jagatud kolme rühma: linnapead/vallavanemad, abilinnapead/asevallavanemad ning teised töötajad, kelle all on mõeldud töötajaid ja ametnikke, kes pole ametisse valitud/kinnitatud.

kohalikes omavalitsustes kokku ligi 3500 inimest. Nendest 73% moodustasid naised ning 27% mehed. Naised on pigem koondunud spetsialistide ametikohtadele, samas kui mehed on tugevalt üle-esindatud

KOV-ide juhtide seas. Võrreldes kohalike omavalitsuste volikogudega, on töötajate seas meeste-naiste suhe ametiredelil ülespoole liikudes veelgi ebavõrdsem (tabel 3).

VIIS PÕHIJÄRELDUST

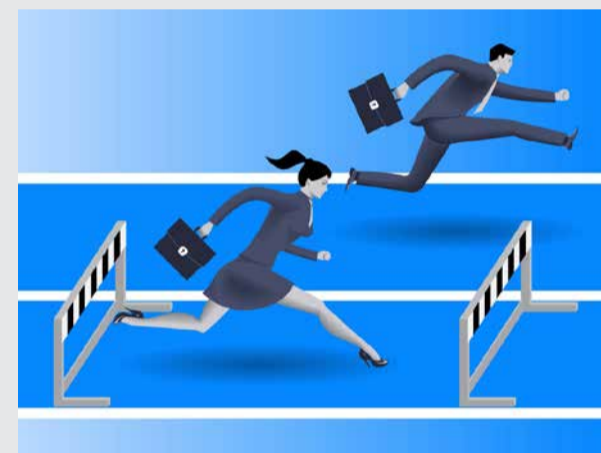
- Kohaliku omavalitsuse tasandil on võim koondunud meeste kätte nii volikogudes kui ka omavalitsustes. Volikogudes on naised 31% ja kuigi KOV-ide töötajate seas on naised ülekaalus (75%), on KOV-i juhtide seas neid vaid 17%.

- Nii kohalike omavalitsuste töötajate puhul kui ka volikogudes ametihierarhias ülespoole liikudes kordub muster, et mida kõrgem positsioon või amet, seda väiksema tõenäosusega täidab seda naine.

- Nii kohalike omavalitsuste töötajate kui ka volikogude liikmete hulgas on suure ülekaalus kõrgharidusega inimesed, eriti naiste hulgas. Enamikel juhtivatel kohtadel on samas rohkem keskhariidusega mehi kui naisi.

- Kohalike omavalitsuste naissoost töötajate keskmine töötasu on nii juhtivate töökohtade kui teiste töötajate puhul väiksem kui meestel. Samas juhtide seas on naised meestest veidi kõrgemini haritud ning teiste töötajate haridustasemetes olulised erinevused puuduvad.

- Kuivõrd kohalike omavalitsuste volikogude juhtivatel positsioonidel on naised alaesindatud, on volikogude naissoost liikmete keskmine ja mediaanpalk madalam meessoost liikmete palgast. Samas need vähesed naised, kes on volikogu esimeheks saanud, saavad meessoost esimeestest kõrgemat palka.



Naiste ja meeste kogemus ühiskonnast võib olla erinev

Saue Valdur küsis uuringut läbi viinud Praxise analüütikute Kristi Anniste ja Lee Maripuu käest, mida need numbrid siis tegelikku ellu tõlgendades tähendavad.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Mis eesmärke õieti täidaks sooline võrdsus kohaliku omavalitsuse juhtimise juures, just nagu lõpptarbija, vallakodaniku vaatest?

Sooliselt tasakaalustatum juhtimine on oluline päris mitmest aspektist. Esiteks moodustavad naised umbes poole elanikkonnast, seega võiks oodata sarnast esindatust ka kohaliku elu juhtimises. Naised ja mehed pole päris kindlasti erinevatelt planeetidelt, nagu vahel arvatakse, kuid nende kogemus ühiskonnast võib olla erinev. On oluline, et neid erinevaid vaatepunkte ja vajadusi võetaks näiteks kohalike teenuste arendamisel arvesse.

Uuringud on näidanud ka seda, et naised panustavad poliitikas sageli teistsugustele teemadele, kohaliku

omavalitsuse kontekstis nt rohkem keskkonna-, haridus- ja sotsiaalteemadele. Lisaks teemade perspektiivide laiendamisele suurendab sooliselt tasakaalustatum juhtimine loovust ja innovatsiooni, mitmekesistab kompetentsi, alandab konflikte, vähendab riskantseid otsuseid ning parandab otsustusprotsessi tervikuna.

Oluline on ka see, et mida rohkem naisi on juba juhtimises, seda kergem on naisi sinna juurde tuua. Naiste suurem esindatus kohaliku tasandi juhtimises on oluline ka seetõttu, et KOV-i tasandil on sageli hüppelauaks riigi poliitika osalemiseks. Seega vähe naisi kohalikul tasandil tähendab, et naistel on kesiseamad võimalused rääkida kaasa ka riigi tasandil.

Mis asi on meestenõuline demokraatia?

Meestenõuline demokraatia



viitab sellisele olukorrale, kus formaalselt on kõik võimalused oma kandidatuuri ülesseadmiseks ja valimiseks nii meestel kui ka naistel, kuid erinevatel struktuursetel põhjustel jõuavad ikkagi tipp-poliitikasse ülekaalukalt mehed. Need põhjused peituvad nii stereotüüpides, et naised

juhtideks ei sobi, ebavõrdselt jagatud hoolduskoormuses kui ka erakondade enda otsustes, kuidas nimekirju kokku pannakse ja mil määral on seal naised-mehed võrdselt esindatud.

Heaks näiteks siin on ka just lõppenud valimised – Riigikokku valiti 29 naist ja 72 meest. Kui vaadata era-

kondade nimekirju ja kohtade jaotust Riigikogus, siis võib kergesti järeldusi teha, milliste erakondade jaoks on naiste osalus poliitikas prioriteet ja millistes sellele piisavalt tähelepanu ei pöörata.

Mis võiks olla põhjus, et naisi pole kohaliku omavalitsuse poliitikeskenel ja juhtimistasandil just liiga palju?

Neid põhjuseid me selles uuringus ei vaadeldud. Kuid eks nii nagu palgalõhelgi ei ole sellel ühtset põhjust. Esiteks on Eesti naistel meestest suurem koormus kodutöodes ja laste eest hoolitsemisel, mistõttu võib neil olla keerulisem võtta vastutusrikast töökohta, mida juhtimine kindlasti on. Teisalt mõjutavad naiste väiksemat osalust poliitikas ja juhtimises ühiskonnas levinud soolised stereotüübid ja naistele omistatud rollijaotus (poliitika ja juhtimine kui maskuliinsed valdkonnad) ning kuna on vähe naissoost eeskujusid, süvenevad need stereotüübid veelgi, mõjutades naiste karjäärivalikuid.

Kui rääkida naiste esindatusest KOV-ide volikogudes, siis seal võivad mängida rolli ka erakondade endi

sisemine struktuur ja kultuur, kus naiste ja meeste sooliselt võrdset esindatust oluliseks ei peeta ning naisi on nimekirjade eesotsas vähem.

Kuidas selle Praxise analüüsi kaudu või abil saaks parandada naiste rolle KOV-ides?

Tegemist on lühianalüüsiga. Teemasid, millesse võiks ja peaks rohkem süvenema, on mitmeid. Analüüs aitab saada üldise pildi sellest, mis olukord KOV-ides valitseb, juhtides tõendus põhised tähelepanu sellele, et naisi on nii volikogudes kui KOV-ide juhtimises vähem.

Analüüsi põhitulemus – mida kõrgemale liigume KOV-i juhtimises, seda vähem seal naisi kohtame – võiks panna aga mõtlema sellele, mida saaksid erakonnad teha selleks, et naised senisest enam kohaliku elu juhtimises osaleksid. Selleks, et kitsaskohti veelgi täpsemalt sihtida, on oluline, et KOV-ide kohta oleks olemas adekvaatsed ja soopõhiselt kogutud andmed. Praegu näeme, et nii riigi kui KOV-i tasandil võiks andmete kogumine olla läbimõeldum.

*Uuring on täismahus kättesaadav www.praxis.ee.

Sauel hakkas seltskond harrastajaid võrkpalli mängimas käima

Ühest Facebooki postituses tehtud üleskutsesest on vormunud igateisipäevane trenn.

Kairi, kel kodus kolm väikest last, postitas juba enne jõule Saue linnakodanike Facebooki seinal, et otsib punkti, kes käiks koos kodu lähedal võrkpalli mängimas. Laste kõrvalt ju kodust väga kaugele trenni ei tahaks sõita.

Selgus, et ei olnud sellist tiimi olemas, mispeale uuris naine, et kas tahaks siis keegi peale tema veel palli mängida. Pühadeaegne üleskutses sai innustavalt suure tagasiside, seega otsustas Kairi välja selgitada, kas sobivat platsi üldse oleks linnas leida. Selgus, et gümnaasiumi spordisaalis napilt vaba aega ei olegi, teisisipäevaõhtune võimalus siiski leidis.

Nüüd ongi asi päädinud sellega, et veebruari algusest alates käiakse koos, naised-mehed läbisegi. Viimati oli isegi 12 inimest platsil. Kairi hinnangul on see kõvasti kasulikum kui kodu teleka ees diivanil olla ja sujub kokkumängki peale esimesi trenne juba päris kenasti. Kindlasti on ka lisahuvilised oodatud. Kairi on asjadesse süvenedes aru saanud, et Sauel vist ei ole mingit noorte võrkpalli trenni või vähemalt ei jookse see info kuskilt välja. „Saue on suur linn, lapsi jätkub, vanemad oleksid kindlasti tänulikud, kui kodu lähedal oleks ka võrkpallitrening võimalus,“ viskab Kairi mõtte õhku.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Võrkpalli mängimise võimalused Saue vallas

Kooskäimise koht: Saue gümnaasium

Aeg: teisipäev kell 20.45-22.15

Kontakt: Facebooki grupp Võrkpall Saue

Kooskäimise koht: Nissi põhikool

Aeg: teisipäev kell 18-20 (sügisel alates kella keeramisest kuni kevadel kella keeramiseni)

Kontakt: Jaanus Ajaots, jaanus.ajaots@gmail.com

Kooskäimise koht: Ääsmäe põhikool

Aeg: esmaspäev ja kolmapäev, kell 18.00-19.30

Kontakt: andres.laanest@gmail.com, 506 9246

Kooskäimise koht: Ruila spordihoone

Aeg: pühapäev kell 18.30, mängivad mehed-naised koos

Kontakt: Ester Leiten-Kukk, 516 3039, ester@ruilakool.ee

Saue vallale Eesti omavalitsuste talimängudel suurepärase 4. koht

35. Eesti omavalitsuste talimängud toimusid 2.-3. märtsil Lääne-Virumaal, kokku osales mängudel 50 Eesti omavalitsust 1500 sportlasega, Saue vald saavutas üldkokkuvõttes suurepärase 4. koha, jäädes kolmandale kohale alla vaid kolme punktiga. Talimängud võitis Rae vald, teine koht Tartu vald ja kolmas oli Viljandi vald.

Täna südamest meie Saue valla 53-liikmelist tiimi, kes kahel päeval suurepäraselt tööd tegid, võisteldes kaheksal spordialal: mürdmaasuusatamine, mäesuusatamine, lumelaud, lauatennis, male, kabe, juhtide võistlus, ujumine. Kokku võideti kümme medalit.

TALIMÄNGUDE VÕISTKONDA KUULUSID:

lauatennis: Kaljo Põldaru, Rainer Kukk, Ülle Kraht, Marten Virt;
lumelaud: Ivari Haltunen, Rait Lille, Rauno Rohtmetts, Marko Prus, Reigo Vatsk, Veiko Pilve, Jano Järvelaid, Taavi Mürsepp;
male: Ardi Tedrema, Tarvo Piip, Ester Leuska, Trent Asso Tõnison, Marie Elise Kuristik;

mäesuusatamine: Oliver Kreisberg, Marge Rehepapp, Mathias Prus;

kabe: Urmas Väärtnõu, Heinar Jahu, Anneli Trees, Aaron Soo, Karmen Kuusik;

juhtide võistlus: Valdís Toomast;

mürdmaasuusatamine: Hans-Kristen Rootalu, Lauri Malsroos, Anti Kauk, Andre Kauk, Susan Pihelgas, Marge Rehepapp, Laura Lobjakas, Kirke Valt, Allan Peeter Jaaska, Rainer Tokko, Asko Kuusalu, Sander Saaring, Karin Lehtme, Anneli Aas, Kaidi Unas, Raina Vaarmaa;

ujumine: Eili Paap, Jaan Toomingas, Raul Rhert Borodenko, Sander Paap, Ketrin Vali, Berit Liivamaa, Helena Saarmäe, Kelly Haapsal, Carlos Tults, Andres Tults, Kertu Ojala.

Palju õnne võitjatele! Suured tänusõnad ka Timo Hallistile, Kaljo Põldarule, Linda Roopile, Eha Lilienthalile, Karel Uuritsale ja Heinar Jahule, kes aitasid võistkondi komplekteerida.

TERJE TOOMINGAS
Saue spordikeskus juhataja



Foto: Leho Valmas

Saue valla aasta sporditähed pärjati kuues kategoorias

25. veebruaril toimus esmakordselt Saue valla sporditähete tänuõhtu Laitse Graniitvillas, kuhu oli kutsutud 101 sportlast.

TERJE TOOMINGAS
Saue spordikeskus juhataja

Saue valla 2018. aasta täiskasvanud sportlaste saavutused olid märkimisväärsed. Üleskutsesle esitada edukate Saue valla sportlaste tulemusi laekus palju ettepanekuid. Meie valda jagub nii harrastuskui tippportlasi, aktiivseid elanikke, kelle igapäevaelu osaks on spordiga tegelemine. Siin elab mitmeid Harjumaal, Eestis, Euroopa ja maailmameistreid.

Saue ühendvald tunnustas ja tänas sel moel oma sportlasi esmakordselt. Saue valla 2018. aasta sporditähed kuulutati välja kuues erinevas kategoorias. Tähed omakorda valis 5-liikmeline komisjon, kuhu kuulusid abivallavanem Andres Kaarmann, volikogu spordikomisjoni esimees Kuldar Paju, vallavolikogu aseesimees Valdís Toomast, Laagri kooli direktor Toomas Artma ja Saue spordikeskuse juhataja Terje Toomingas.

Saue valla naissportlane 2018 on Arida Muru (bikiinifitness)

- Maailmameistrivõistlustel Poolas naiste arvestuses 1. koht.
- Juunioride maailmameistrivõistlustel Ecuadoris 2. koht juunioride arvestuses.
- Diamond Cupil Maltal. Juunioride arvestuses 2. koht ja naiste arvestuses 1. koht.
- Aprillikuistel Eesti karikavõistlustel naiste arvestuses 1. koht + absoluut.
- Euroopa meistrivõistlustel Santa Susannas, naiste arvestuses 2. koht.
- Diamond Cupil Poolas 2018. a mais naiste arvestuses 2. koht ja juunioride arvestuses 1. koht.
- Diamond Cupil Poolas 2018. a septembris naiste ar-

vestuses 1. koht ja juunioride arvestuses 1. koht.

- Arnold Classic Europe Hispaanias naiste arvestuses koht 5. koht ja juunioride arvestuses 2. koht.
- Nordic Cupil Lahtis Soomes naiste arvestuses 1. koht.
- Eesti meistrivõistlustel naiste arvestuses 1. koht + absoluut.

Saue valla meessportlane 2018 on Lauri Malsroos (orienteerumine, ratta-orienteerumine)

- Maailmameistrivõistlustel mass-startis 8. koht.
- Maailmameistrivõistlustel sprindis 12. koht.
- MK etapil lühirajal 2. koht.
- MK etapil sprindis 10. koht.
- Euroopa meistrivõistlustel tavarajal 11. koht.
- Euroopa meistrivõistlustel lühirajal 12. koht.
- Euroopa meistrivõistlustel teatesõidus 10. koht.
- Eesti meistrivõistlustel ratta-orienteerumises sprindis 1. koht.
- Eesti meistrivõistlustel ratta-orienteerumises lühiraja M21 vanuseklassi arvestuses 1. koht.
- Eesti meistrivõistlustel sprinditeatesõidus 2. koht
- Eesti omavalitsuste suvemängudel jalgrattakrossi meeste arvestuses 1. koht.
- Harju meistrivõistlustel suundorienteerumises 1. koht, valikorieerumises 1. koht.

Saue valla senior meessportlane 2018 on Rein Pill (ratsutamine)

- 2018. a kevadel takistussõidu maailmakarika Kesk-Euroopa liiga punktiarvestuses 3. koht, lunastades selle tulemusega pääsme aprillikuus Pariisis toimunud maailmakarika üldfinaali (kogu Kesk-Euroopa liigast pääsevad finaali vaid kolm parimat sportlast).
- Eesti meistrivõistlustel ta-



Foto: Terje Toomingas

- kistussõidus 1. koht.
- Kogus 2018. a takistussõidu edetabelis enim punkte ning sai 2019. aasta alguses Eesti Ratsaspordi Liidu poolt 2018. aasta parima takistussõitja autasu.
- Kogus mitmeid poodiumikohti rahvusvahelistel Grand Prix' ja MK sõitudel. Märtsikuus saavutas 2. ja 3. koha Soomes Järvenpääs toimunud CSI2* Grand Prix' sõidus.
- Mais 3. koht Leedu MK etapil.
- Juulis Venemaal CSI2* Grand Prix' 1. koht ja Peterburi MK-etapi 1. koht.
- Oktoobris võitis Helsingis CSI5* tasemel (kõrgeim võimalik võistluste kategooria takistussõidus) 150 km parkuuri maailma tippsõitjate ees.
- Novembris Poola MK-etapil 3. koht.

Saue valla senior nais-sportlane 2018 Lea Vahter (kuulitõuge, kettaheide)

- Veteranide maailmameistrivõistlustel Malagas, kuulitõukes 1. koht ja kettaheites 3. koht N55 vanuseklassi arvestuses.
- Eesti omavalitsuste suvemängudel kuulitõukes 1. koht, kettaheites 1. koht NVII vanuseklassi arvestuses.

Saue valla spordisündmus 2018 on Ruila Derby

Üritus toimus juuni alguses ning hõlmas võistlusklasse noortele, harrastussportlastele ning Eesti tippportlastele. Võistluse põhisõidu võitis koduklubi esindaja Kullo Kender. Võistlusel tehti pea 600 starti, väljaku ääres oli arvukalt pealtvaatajaid ning viidi läbi Eestis ainulaadne

ja pika ajalooga, varasemalt Kernu Derby nime kandnud, võistlussõit maastikutakistustel ehk derby. Võistlusel oli üle 6000-eurone auhinnafond ning mitmekümneliikmeline vabatahtlik korraldusmeeskond, kõik Ruila talli sportlased-kliendid-töötajad. Üritusele panid õla alla ka omakandi ettevõtjad Kadarbiku talu ja BalSnack, samuti Pet City kauplus. Kolmepäevast takistusraja suurvõistlust on plaanis korraldada ka sel aastal.

Saue valla spordihing 2018 on Kaljo Põldaru

Spordipisiku sai Kaljo juba lapsena. Kõige enam meeldib talle mängida lauatennist. Rõõmsameelne, oma tööd armastav aktiivne mees. Ta on organiseerinud Kernu kandi spordielu pea pool sajandit, aastast 1971, töötanud ka kehalise kasvatuse õpetajana. Ta on alati tänulik kõigile võistlustel osalejatele ning oma abilistele ja juhtidele. Ta on korraldanud sadu võistlusi erinevatel spordialadel: Kernu Terasmees ja Terasnaine, Saue-Kernu talimängud, laumängude mitmevõistlus, Haiba karikasari lauatennises, Harjumaal meistrivõistlustel ja vabariiklikud karikasarjad, Saue valla meistrivõistlustel, erinevad sõpruskohtumise ja turniirid. Kernu vallas õnnestus pika aja jooksul välja ehitada kergejõustik- ja jalgpallistaadion korraliku murukattega ning tartaaniga jooksurajal, ka sellega on meie valla spordihing tihedalt seotud. Spordiraha seas on ta väga armastatud. Palju säravaid saavutusi aastaks 2019!

Villu viimane suur unistus

Kibuna külas elav Villu Mättik tahaks oma 50-aastasele rallisõitja karjäärile tõmmata piduri peale täishooajaga Euroopas toimuva FIA Historic Rally sarjas. Samalt retrorallilt on 71-aastaselt vanameistril varasemalt ette näidata kaks pronksi. Muide, Villu on Ott Tänaku ja Markko Märtini kõrval üks väheseid Eestis, kel FIA auhind kapiriulit kaunistab.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Villu oli vast 16-aastane poisike, kui Tallinnas autobaasis lukksepana käed õliseks tegi. Ja nii jäigi. Autod valutasid seitsaadik tema elu. Nooruses sai veoautojuhina alustatud ja täna vanemas keskeas (nagu mees iseend liigitab) putitab ta kodugaraazis ikka veel masinaid.

Esimese ralli tegi Villu läbi 1970. aastal. Autobaasi veokaga. Tollal oli kuidagi kombeks, et asutuse autodega lubati ja isegi soositi rallisõitu. Tõi see ju paguneid asutusele endalegi. Näiteks Harju KEK-i meestel ja Mobile klubil olid rallisõiduks ikka kõvad rahavood antud, teised nokkisid ise ja katsusid, kust aga varuosi sai.

Algus GAZ-il...

Ja veokate rallisõit oli populaarne. Esimene, kus Villu kaasa tegi, toimus Keilas, osales 76 masinat, aga see sõit läks puhta nihi. „Esimesel sõidul ma ei jaganud ikka midagi, lõpuni ei saanud asjale pihta, ainult seda teadsin, et kiiresti tuleb sõita,“ naerab mees pea pool sajandit hiljem. Tähtmist ju oli ja GAZ 51 oli tip-top korras, aga ei osanud ta veel tähtsustada koostööd kaardilugejaga ega joonistada rajalegende. Villu ütleb, et sõitjatele anti põhimõtteliselt kaart, kus oli kahe suurema punkti, näiteks Tallinna ja Keila vahele joon veetud, aga rallitrass tuli ise tunde järgi üles joonistada. Üks huvitav fakt on Villul mees – kuni 1974. aastani olid Eestis kiirusepiirangud ainult linnades ja asulates, mujal võis kimada, nagu masin kätte andis, kasvõi 240-ga.

Esimese sõidu eksimusi võeti tõsiselt ja tehti kogunemate meeste abiga omale asi selgeks. Järgmine võistlus oli mõne kuu pärast Tartus ja seal oli Villu juba neljas. Ja nii läks paarimehe Kaera-Antsuga trassikilomeetreid mõõtes seitse aastat. „Mõnel etapil sõitsime reedest pühapäevani 3,5-tonnise masinaga 2000 kilomeetrit maha,“ meenutab Villu. Meistriliitlil küll kunagi koju ei toodud, aga hooaja lõikes ja etappide kokkuvõttes oldi mitmeid aastaid kõvemad mehed Eestis.

...lõpp VAZ-il

1977. aastal istus Villu veoka pealt Žigulisse ümber. Ise käis Togliatti tehast keret toomas ja hakkas võistlusautoks ehitama. Aastakümneid sõitis mees Nõukogude Liidus ja Eestis,



Fotod: erakogu

seitse Eesti meistritiitlit langes neil aastal Villu kontole. Näiteks Saaremaa rallil on Villu osalenud 51 toimumiskorras 30. jaganud trassi seega kõigi kohalike rallisõitjatega. Praeguse aja kõige kõvema ralliässa Tänaku kohta ütleb Villu, et selle mehe edu taga on ulmeline tööku.

Ega Villu edu puudumise üle ise ka kurta saa. Kodumaja ühe toa sein on auhinnakarikatest triiki. Aga lisaks võidutrofeedele on rallisõitja kontol ka kaheksa korda üle katuse käimist, õnneks ilma kondimurdumiseta. „Autosport on suhteliselt turvaline. Meil on ju spets turvakaared sees, vastavad ohutusrihmad, tulekindlad riided ja kiiver. Vaata korvpalli- või jalgpallimängijaid, kellel meniskid, kellel puusad läbi. Mul pole häda midagi,“ nendib Villu.

Kibunasse oma spordiklubi

Kui uus Eesti aeg peale tuli, jättis Villu pealinna tööd ja tegemised, tuli Kibunasse ja pani püsti oma tehnikaspordiklubi – SK Villu. Korraldas koos poegadega 14 aastat ka Vasalemma rallit. Villu mõlemad pojadki on ralliisiku – vanem poeg on põhiliselt end proovile pannud kaardilugejana, samuti käib isal Euroopa rallidel mehaanikuna kaasas ning noorem poeg sõidab ka ise.

Enam-vähem kodutalu õue peal on mehel krossirada, kus saab harjutamas käia. Või isegi üritusi korraldada. Tahab mõni tiim rallimasinatega end proovile panna, pärast saunamajas süüa ja muljetada, seda saab Villu juures ka.

Villu jagab kogemusi ka treeneri-õpetaja rollis. Nii



näiteks alustas tema kaardilugejana ka tuntud telemees Olaf Suuder ja rallisaladusi on edasi antud teistelegi. Kogemusi saab jagada ka mehaanikuna, Eestis olla retromasinade võlusid hindava seltskonna suurus juba täitsa arvestatav ja vanu rariiteete tuuakse Villule tuunida.

Hea roolitunnetus ja autovalitsemise on andnud Villule veel ühe rolli – kümnekond aastat on ta kohaliku Lootuse küla vabatahtliku päästeseltsi autojuht.

Vanust ei maksa üldistada

Villu on täna 71-aastane, aga vorm annab silmad ette paar põlve noorematele. Aasta tagasi tehti ETV saate jaoks eksperiment. 70-aastane rallilegend saadeti koos 30-aastase noore mehega terviseteste teema. Tulemus? Villu skoorid olid paremad nii vererõhu, kolesterooli, südamerütmi kui paljude teiste näitajate osas. Isegi silmanägemine oli ühelt poolt parem kui 40 aastat nooremal mehel. „Mul on siin sõbramees kõrvalkylas. 93-aastane. Iga päev kõnnib 10 kilomeetrit ja sõidab autoga. Nii et mina olen tema kõrval veel sellises vanemas keskeas,“ muheleb vanameister.

Tõsi, FIA Historic Rallyl, kus Villu nüüd juba 13. hooaega sõidab, on ta enda andmete järgi momendil kõige vanem osaleja. Aga vanuselt järgmine mees on ainult kolm-neli aastat noorem.

13 hooaega retrosarja

Historic-sarjaga oli selline lugu, et 2004. aasta paiku hakkas sõber utsitama, et tuleks osaleda FIA korraldataval vanade autode rallil. Eestis selliseid ei toimu, tuligi Euroopasse minna. Aasta otsa ehitas Villu Žiguli 2101 rallipassile vastavaks ja 2006. aastal tehti kaardilugeja Arvo Maslenikoviga esimene sõit. Villu võistlusautod on olnud enamasti kirsipunast tooni. „Ma olen laisk inimene, punase masina pealt ei paista rooste välja,“ selgitab mees.

Historicu sarjas saavad osaleda ainult vanad masinad, mis omakorda on vanuse järgi eri klassidesse jaotatud. Villu žiguli mahutub 1970.-1975. aasta väljalasete sekka. 2008. aastal ja 2013. aastal tõusis Villu oma kaardilugeja Arvoga kolmandale pjedestaalikohtale. Neist hooaegadest ilutseb mehe kapiriulil ka kaks hinnalist FIA võidutrofeed, üsna sarnased neile, mis on Tänakul

VILLU MÄTTIK

1947. aastakäigu mees
1970. aastal esimene ralli
2019. aasta viimane täishooaeg
2008 ja 2013 Euroopa Historic-ralli karikavõistlustel 3. koht
Seitsmekordne Eesti meister autospordis
Lõpetanud Turba kooli
Priitahtlik pritsimees
Elukeskkonna komisjoni liige Saue vallavolikogus
Läbinud 324 rallit, 52 rallikrossi, igasugu sprinte jm lisaks
Kontakt: skvillu@hotmail.ee, 502 4516

Legendaarne sportlane tehnikaspordimaastikul

Reeglina on autospordifänni tähelepanu rallisõitluste jälgimisel ikka rohkem suunatud sinna esimesele kümnele sõitjale ja tihtilugu unustatakse ära need, kes võistlejate rivi lõpu poole tulevad. Aga seal lõpus käib sama pineval moel väga printsipaalne heitlus. Õiged fännid teavad, kui näiteks Eesti meistrivõistlustel autorallis tulevad rajale vanad head Ladad, siis kohe kindlasti on paljude lemmik just punase autoga rajal tolmutav Villu Mättik.

Vana rahu ise, kes oma stoilise ja asjatundliku käitumisega on ilmselgelt üks äärmiselt legendaarne sportlane kogu tehnikaspordimaastikul. Hämmastav on see, et mees, kelle vanust üle 70, suudab rajal säilitada samasugust kiirust ja teravust kui temast oluliselt nooremad sõitjad. Just tänu tehnikaspordile ma Villut tunnen ja juba oma 20 aastat.

Alati on tema asjatundlikud kommentaarid ilmetanud iga võistlust. Kunagi ei ole ta oma abi kaasvõistlejale keelanud, kui vähegi võimalik. Annab ära kasvõi viimase kaasas oleva tagavaraosa, mõtlemata sellele, et seda võib järgmisel hetkel juba endal vaja minna. Ta on nakanud lisaks oma perele tehnikaspordipisikuga väga paljusid. Lugematul arvul kodu- ja välismaiseid võistlusi on viinud selleni, et mees läheb vastu oma 50. võistlushooajale.

Ma püüan Villu karjääri lõppu jälgida koos tema meeskonnaga, sel aastal on Villul läbimisel Historic Rally karussell Euroopas, mis kindlasti nõuab ka toetajate lisaabi. Kõrgeid rahvusvahelise autospordiföderatsiooni (FIA) karkaid hooaja arvestuses on hetkel Eestis auhinnakapis vaid kolmel mehel: Markko Märtinil, Ott Tänakul ja Villu Mättikul. Ma loodan, et see ilus karjääri lõpp vormub mingil kujul dokumentaalfilmina, millega oleme juba vaikselt alustanud. Peale selle on ju Villu olnud kogu oma elu Laitse mees ja kohe kindlasti kohaliku kogukonna hing. Lisaks oleme me Villuga veel koolivennad. Nimelt oleme mõlemad Turba kooli vilistlased.

ALLAN MUUK, ajakirjanik

ja Märtinilgi auhinnakapis.

2019. aasta hooajal on üheksa etappi üle Euroopa laiali: Itaalias, Belgias, Soomes, Tšehhis... „Tahan teha sellest viimase hooaja ja sõita läbi vähemalt kuus etappi, et punktiarvestuses kirja minna. Esimese viie hulka tahaks ikka jõuda,“ unistab Villu kõvahäälselt.

Ütleb, et üks teravust on aastatega vähemaks jäänud, aga kõige viletsamaks meheks ta end ka ei pea. Kui nooremata läksid käed ikka enne starti roolil higiseks, siis nüüd on Villu vana rahu ise. Pojad panid ükskord isale kaamera ralli ajaks masinasse ja selgus, et isegi kui auto tagaots kraavis ära käis, ei liikunud vanameistri näos ükski lihas. „Tuim tükk täitsa,“ naerab Villu. Tema sõnul pole seal midagi põdeda, rallisõit on lihasmälus. Tavaliselt teeb mees enne võistlusi Pärnu pool tunnised tiirud ja tunne ongi juba tagasi.

„Kõige rohkem on ralli mulle õpetanud hetkele keskendumine. Kui sõit käib, pole ühtegi mõtet peas, peale selle, mis kaardilugeja kõrval ütleb. On isegi selline

ütlemine, et oma naist võid kuulata, aga kaardilugejat peab kuulama. Teine asi on tasakaalukus. Ralli ei ole kihutamise, ralli on kiiresti sõitmine,“ teeb tehnikaspordilegend vahe sisse.

Üks triviaalne takistus

Paraku on Villu viimase suure unistuse teel mõned takistused. Vaim on valmis, tehnika on timmitud, ainuke asi, mis puudu, on raha. Villu ütleb, et üks Eesti rallisõitlus on raha üldse vähevõitu, seda ei jagu isegi tippudele, nii et Villul pole erilist lootust toetust saada. Varasematel aastatel on tublisti sõpradele loota saanud, aga kui tahta nüüd tervel hooajal vähemalt üheksast etapist kuus läbi teha, ulatub vajaminev summa 40 000 euroni. „No kuidagi peab selle kokku saama, viimane hooaeg ju. Väga nadi oleks mõelda, et see jääbki raha taha,“ võtab Villu oma tavapärase kuraasi häälest maha.

Kleebiksid toetajate loogod autole, kui vaja?

„Kleebiksin muidugi. Väga tahaks selle viimase hooaja ära teha.“



Raul Sihver: „President Kaljulaid peab munitsipaaltehti turusolkijateks“ (Postimees 15.02.2019) Ehk tahab Valdur kommenteerida toda seisukohta?

ANDRES LAISK: Mis siin ikka kommenteerida. Vaba inimene vabal maal omab õigust oma arvamusele. Seest välja vaadates on see arvamus muidugi omajagu kummaline, aga eks ma saan ka aru, kust see tuleb. Paraku ma ei näe erakapitalil lehtedes hetkel munitsipaaltehtede alternatiivi, nii kaua kui meil on 4500 küla, kus elab veidi üle 300 000 inimese, kellel on teistega võrdsed õigused infot saada. Jah, loomulikult saaksime teenust erasektorilt osta, aga olen omal ajal seda vaadanud nii- ja teisi- pidi ja jõudnud selleni, et sisse ostes tuleb kallim ja probleemi ei lahenda. Kes maksab, tellib ju ikka muusika. Jättes selle aga puhtalt vabaturule, võib olla kindel, et kohalik uudis enam inimeseni ei jõua. Et me teeme lehelaadseid tooteid ja „solgime turgu“ – eks see on ka vaataja silmades. Meie kreedo on olnud teha lehte, mida inimesed loeksid ka siis, kui seda ostma peaksid. Sest kui leht pole huvitav, ei jõua selle igav sisu ka tasuta inimesteni ja sellest pole kasu. Aga 90% probleemidest saavad alguse sellest, kui info ei jõua inimesteni. Niigi jääb lehest välja väga suur hulk sellist „meil oli eile teistmoodi tantsutund“ tüüpi kohalikku temaatikat. Seega ma mõistan esitatud seisukohta, saan aru ka selle juurtest, aga leian, et see on üksikult üldisele põhjuse ja tagajärje sassi ajamine ja ma kindlasti selle seisukoha ei nõustu.

VALDUR VACHT: Julgen kinnitada – Saue Valdur on hea leht. Omavalitsuslehtede seas lausa väga hea. Presidendil võib olla kaks põhjust sellist arvamust avaldada. Esiteks on mõnede omavalitsuste lehtede näol tegemist kohalike poliitikute hääletoruga (mitte omavalitsuste omaga), selles Saue Valdurit süüdistada küll ei saa. Teine on eraväljaannete võitlus reklaamiraha nimel.

AIVAR HUNT: Valdur, sa mainisid siin ilmselt ühte põhilist põhjust – raha. Praegu kohalike lehtede väljaandmiseks kulub raha kulaks ka „päris“ meediale marjaks ära. Mis me sinna raha tagudes vastu saaksime, on juba iseküsimus ja kuulub hetkel fantaasiavaldkonda ning võiks minu arvates sinna jääda.

RAUL SIHVER: Kui nüüd presidendi kriitikat tõsiselt võtta, siis milline oleks erakapitalil põhinev kohalik alternatiiv Saue Valdurile? Harju Elu?

RAUL SIHVER: Valdur Vacht, mina mõistan Kaljulaidi seisukohta selliselt, et vallahe tegemisele kuluva rahaga peaks pigem toetama erakapitalil tegutsevate ajalehte (valdav osa tema ettekandest) või siis äärmisel juhul „omaste hooldaja või puudega lapse peret, kes tunneb, et kohalik omavalitsus ei ole tema jaoks kõike teinud“ (lõpupreliik). Poliitilist kallutatust ei ole mainitud kordagi.

VALDUR VACHT: Raul, nii kummaline, kui see ka pole, siis omavalitsusel tuleb odavam anda välja oma lehte, kui maksta ametlike teadete ja omavalitsuses toimuvate sündmuste ette kajastamise eest sõltumatuks peetavale meediale. Ehk sedasi võttes jääb omaste hooldajale või puudega lapsele rohkem raha. Poliitilist kallutatust ei maininud ta poliitkorrektsuse huvides.

RAUL SIHVER: Valdur, muidugi olen ma nõus, seda enam, et alternatiiv tegelikult puudub! Harjumaa pole olemas erakapitalil põhinevat kohalikku tõsiselt võetavat ajalehte. Samas on Kaljulaidi poolt siiski küüniline mõelda Tallinnale ning rääkida Eestist ja vice versa. Ta peaks olema ju Eesti, mitte Tallinna president. Harjumaa 25 ajalehest on 1 maakondlik (Harju Elu), 1 Tallinna linnaleht (Pealinn), ülejäänud 23-st 11 on Tallinna erinevate linnaosade ajalehed - seda on tõesti palju, kuid tõmmata siit paralleel kõigile Eestimaa linnadele ja valdadele, on pehmelt öeldes ebaadekvaatne. Oma tiraadiga püüan ma kaitsta kohalike ajalehti presidendi „omavoli“ vastu ja lootsin ärgitada ka mõningast diskussiooni.

VALDUR VACHT: ta on president, mitte Jumal, ei jõua temagi kõike teada :). Ja mõne Tallinnast väiksema omavalitsuse näite puhul võib tal isegi õigus olla :).

Saue Vallavalitus koostöös Sotsiaalkindlustusametiga kutsub vallas elavate erivajadustega laste vanemaid TEABEÕHTULE, kus jagame infot ning arutame ja püüame leida vastuseid osalejate poolt tõstatatud olulistele teemadele.

Teabeõhtu toimub 26.03.2019 kell 17.30-19.15 Saue Noortekeskuses (Koondise 23, Saue linn), registreerimine kuni 20.03.2019 helen.veensalu@sauevald.ee.
Lisainformatsioon: 6627300, Helen Veensalu, erivajadustega laste spetsialist.

Armas mesimumm Bee-Bot paneb laste silmad särama

Põrandarobot Bee-Bot aitab arendada laste matemaatilisi ja eneseväljendusoskusi, samas õpetab ka seadme juhtimist ja programmeerimist.

SILVA KIILBERG
Ääsmäe lasteaia direktor

Kui algul tekitas see väike kollane tegelane õpetajates veidi võõristust, siis tänaseks on kõik töötajad temaga sõbraks saanud ja toimetavad usinalt. Lastele meeldib mesimumm väga, sest pakub vaheldust ja emotsioone. Õpetajale annab aga erinevaid võimalusi õppetöö elavdamiseks ja loovuse arendamiseks. Iga pedagoog teeb aastast ühe avatud tegevuse kolleegidele ja sel õppeaastal lepiti kokku, et selleks on kindlasti Bee-Boti kasutamine. Täna on kolleegidele tunni teinud koos õpetajat, pooltel on see alles ees.

Sipsikute rühma lapsed õpetaja Helje juhendamisel läksid tegevuse käigus Bee-Botiga sõbrale külla. Bee-Boti matile olid lapsed joonistanud oma kodu. Kordamööda programmeeriti teekond sõbra koju, sõideti sinna ja anti üle sõbrapäeva kingitus. Kingituse avamisel leiti sealt sõnad, mida

oli vaja hääldada ja kinnitada tahvlile vastava pildi juurde. Kunstitööna joonistati roboti abil lehele teekond sõbra koju. See tegevus pakkus suurt elevust. Hiljem joonistas laps pildile iseenda ja sõbra.

Naksitrallide rühma laste ja õpetaja Ene teema oli talverõõmud. Neil oli külas üks vahva troll, kes kogu aeg oma riideid kaotas ja ei saanud seetõttu õue talve nautima minna. Bee-Boti abiga programmeeriti matil teekond trolli riidekappi. Samas olid seal riided erinevate kujunditega riulitel: ruut, ring, ristkülik, kolmnurk.

Rõõmupallide rühmas on meil kõige väiksemad, 2-3-aastased lapsed. Ka nende näpud vajutasid Bee-Boti klahve päris õigesti ning mesimumm õpetaja Kristeli abiga sõitis metsa erinevaid loomi vaatama. Loomad olid peidetud ja luugi sai avada alles siis, kui mesimumm oli kohale jõudnud. Tegevuse käigus tutvuti metsloomadega ja numbritega ühest kolmeni.



Foto: Ääsmäe lasteaed

Krõllide rühma lapsed õpetaja Kaili juhendamisel õppisid numbreid. Kui Bee-Bot programmeeritud numbril peatus, sai avada sama numbriga enda valmistatud adventikalendri akna, mille taga oli rühma lapse joonistus. Prooviti ära arvata, mis joonistusel oli.

Limpade rühma lapsed pidid õpetaja Ene ette loetud mõistatuse ära arvama ja siis liikuma Bee-Botiga looma juurde, kes mõistatuses oli. Nende teemaks olid sõbrad metsas, kodus ja lasteaias. Tegevuse sissejuhatuseks mängiti laulumängu „Sõpra otsimas“, numbrikaardiga valiti järjekord Bee-Botiga mängimiseks. Lapsed olid mesilasega tegutsemise üle rõõmsad ja teotahelised ning mesilane jõudis alati õige sõbrani.

Pokude rühm sai teada, mida teevad ehitajad, millisel tööriistu ja kujundeid ehitusel kasutatakse. Õpetaja Kadri oli valmistanud lastele kaardid, millel oli ülesanne ja Bee-Botiga pidi leidma ülesandele vastuse ning seletama, kui palju ja milliseid kujundeid nad leidsid.

Kõik avatud tegevused olid väga toredad ja omapärased. Ja milline sära on laste silmades! Bee-Bot on usin ja abistav kaaslane lasteaias igapäevastes tegevustes. Bee-Botile saab joonistada ise põnevaid liikumismatte või ehitada käepärastest vahenditest erinevaid labürinte. Sõbraliku mesimummiga saab kujundada koostööoskusi, väärtuskasvatust ja turvalist tegutsemist.

Saue vallas on hea pulmi pidada

Siin asub pulmaliste lemmik peokoht Endla talu ja vallas elab kõige tunnustatum pulmatordimeister Grete Võrklaev. Äramärkimise on pulmatranspordi kategoorias saanud ka LaitseRallyPark.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Pulmad.ee korraldas rahvahääletuse, et selgitada, millised ansamblid, toitlustajad, peokohad, lilleseadjad, riided, paariorganisatsioonid, pulmaisad jne on kogemuste põhjal kõige paremad.

Tordimeistrite kategoorias sai Alliku küla tordivõlur Grete Võrklaev GreteGurmeest kõige kõrgema skoori. Eelmisel aastal tegi naine kokku 18 pulmatorti. Olenevalt keerkusest kulub tordile päev ja koos lillede voolimisega kuni 3-4 päeva. Kõige populaarsemad sisud on Grete hinnangul pistaatsia-vaarika ja passionvilja-vaarika. „Hea pulmatort on see, mis maitseb nii noorpaarile kui suuremale osale külalistest ning samas kutsub esile ka rõõmu- ja imestushüüdeid välimuse osas,“ ütleb Grete.

Äramärgituimaks peokohaks oli hääletusel Koppelmaa külas asuv Endla talu, kus toimub aastas kümneid pulmi. Privaatne ja rahulik koht asub Tallinna piirist vaid 14 kilomeetri kaugusel, talu ehitusel on



Foto: Endla talu



proovitud võimalikult täpselt jäljendada ehtsat eestimaist taluhoonet, et lisada koosviibimistele ajaloolist ja põnevat lisamõõdet. „Meie vaieldamatu eelis on paindlikkus, me ei küsi iga detaili eest lisaraha ja proovime väikeste ekstratega teha



Foto: Grete Võrklaev

pruutpaari elu sel päeval muretumaks. Näiteks toimetame oma külmautoga tordi kohale. Kindlasti mán-

gib ka Tallinna linna lähedus ja see, et Endla talul ei ole naabreid,“ leiab omanik Jonel Põld.

Saue õpilasfirmade ideed – mõni sündis kogemata, mõni reaalsest vajadusest

Veebruari esimesel nädalavahetusel oli Saue noorettevõtjate kontsentratsioon Kristiine keskuses kõrge. Teiste seas tegid seal õpilasfirmade laadal oma esimest tõsist presentatsiooni Saue gümnaasiumi firmad KuldneKuu, Vöti Varna, ThunderCookie, Filmiklõps ja Marhei.

ANNE-LY SUMRE
leht@sauevald.ee

Peamiselt tegutsetakse toodete turul, millest kolm on nii- ja teistmoodi söögiga seotud, neljas väärindab puitu ja viies pakub foto- ja videoteenust. Viis üheteistkümnendike õpilasfirmat olid väljas, aga tegelikult on kolm ettevõtet koolis veel.

Õpilasfirma on ettevõtlusõppe programm gümnaasiuminoortele, ei keskenduta nii palju loengutele kui just äritegevusele. Õpitakse ise tehes – idee leidmistest kuni toote valmistamiseni, võetakse enda kanda erinevaid rolle raamatupidajast turundajani. Pärisfirmaga võrreldes on õpilasfirmale suts kergemad nõudmised ja selle tegutsemisaeg on üks aasta. Kui tahta jätkata, tuleb registreerida juba pärisfirma. Programmis osalemine peaks noortele andma julgustust ühel päeval ise ettevõtlusega alustamiseks.

THUNDERCOOKIE
www.thundercookie.eu
www.facebook.com/ThunderCookie

Meeskond teab omast käest, et hommikune ärkamine võib jääda nii hilja peale, et mingist mõnusast kodusse kohvijoomisest ei jõua mõeldagi. Et oleks palju lihtsam haarata taskusse paar küpsist, millest saadav energiakogus umbes tassile kohvile vastaks. Tiim pakub kolme kofeiinisaldusega küpsist – Tahke Kohv, Me sine Värskenud ja Šokolaa diunelm. Retseptid on pärit internetiavarustest. Igal tiimiliikmel on n-õ oma toode, mida siis tellimuse tulesse koduköögis valmistatakse. Ostmiseks on püsti pandud e-pood ja kahene välguküpsise pakk maksab 2.99. Eestis tiimi teada teist sellise toote pakkujat pole.

KULDNEKUU
www.facebook.com/kuldnekuu/

Nime taha peidab end toode, mis on kombinatsioon meepurgist ja valgustist. Puidust aluse sisse on ehitatud patareidelt töötav valgusti ja aluse peale toetub priske meepott, milles tava-

pärane mesilasnektar segatud amaretoga, mis annab magusale mõnusa pähklisse maitse. Tüdrukute tiim tuli idee peale ühel *start-up* ide päeval, kus kuu tunni- ga tuli uue toote idee välja mõelda. Enam-vähem kogemata sattus meepurk telefoni taskulambi valgusvoo peale. Tehti ka väike küsitlus, kus vastajad idee põnevaks tunnistasid ja ka ürituse korraldajad soovitasid seda realiseerima hakata. Puidust alus tellitakse puusepalt, aga elektrisüsteemi paigaldus ja mee segamine on tiimiliikmete enda teha. Esialgu on tellimused olnud koduklientidele, aga soovi korral saaks meepurgile ka ärikliendi logo peale sättida. Meelambi hind on 15 eurot.

VÖTI VARNA

www.facebook.com/VotiVarna-283507115642764/
Tavapärane võtmehoidja on selline, kuhu võti riputatakse hoidja või rõnga abil, aga Vöti Varna meeskond on loonud ukseavajatele koha hoopis puuhalu sees. Materjaliks on seega puhas Eesti puit, mis on ägedalt disainitud võtmehoidjaks. Tiim ostab sisse puiduma- terjali, kasutavad koolis olevaid seadmeid, et lihvida ja elegantset kuju anda. Kõike seda tehakse ise ja oma kätega. Esialgu on klientideks olnud meeskonnaliikmete endi sõbrad ja sugulased, aga usutakse oma toote- idee potentsiaali ka laiemalt. Looduslähedase võtmenagi hind on 15 eurot.

MARHEI PAGARID

www.facebook.com/OFMarhei/
Marhei on valinud oma toodeteks müslibatoonide ja muffinite valmistamise. Toodetes on suhkur asendatud naturaalse meega, müslibatoonides on rosina- d, seemned ja helbed – tule- mus on tervislik ja ener- giarikas. Marhei seltskonda õnnestus laadal tabada ainu- kesena ka reaalse toote ostu- müügi situatsioonis. Blond tütarlaps oli naeru- suiselt valmis loovutama euro batoonid eest, sest ta oli seda juba varasemalt maits- nud ja hirmsasti meeldis.



ThunderCookie - Tanel Neemre, Martin Saar ja Kevin Poom, pildilt puuduvad Ragnar Kase ja Oliver Strastin



KuldneKuu - Kätlin Kiik, Liis-Beth Kivimäe, Anete Mets, Hanna Tammiste, pildilt puuduvad Jane Rajamäe, Birgit Laak, Laura Tammiste



Vöti Varna - Remy Puusepp, Kristo Kangur ja Kristofer Henriksson, pildilt puuduvad Nele Tammsalu ja Teele Tammemets



Marhei Pagarid - Markus Pärn ja Heidi-Hedvig Tedvig-Eisler, pildilt puudub Gertrud Pärn



Filmiklõps - Herman-Erik Isop, Gethe Maria Eljas, Karl-Martin Jõgeva ja Markus Tammist

FILMIKLÕPS

www.facebook.com/Filmiklops
www.instagram.com/filmiklops

Filmiklõpsu tiim ise midagi ei küpseta ega meisterda, nemad on valinud teenus- te pakkumise tee. Liikmed on juba varem süvenenu- malt tegutsenud video- ja fotograafia maailmas ja pakuvadki nüüd oma oskusi

müügiks. Täidetud on juba isegi paar suuremat telli- must, näiteks ühe mööbli- firma tootekataloogi jaoks. Kutsuda võiks Filmiklõpsu ürituste salvestamiseks, reklaamfotode tegemiseks, aga klientideks võiksid olla ka eraisikud. Noored ise loodavad, et kui teemaga te- gelelda, siis võiks sest ideest ühel päeval tõesti oma äri kujuneda.

Vanemate akadeemia esimene loeng keskendub õppimisele

Ruila koolis loodud Vanemate akadeemia on suunatud lapsevanematele ja õpetajatele üle Saue valla.

Saue vallas asub imearmas mõisakool – Ruila põhikool, mille hoolekogu kohtub regulaarselt ja juba aastaid tagasi on olnud üleval idee luua Vanemate akadeemia, mis korraldaks koolitusi päevakajalistel teemadel. Seoses uue arengukava väljatöötami- se ja koolijuhi järjekindlate küsimustega, kuidas selle akadee- miaga lood on, koorsid peaaegu iseenesest välja nii akadee- mia esimese loengu teema, lektor kui asukoht.

Mis on Saue valla Vanemate akadeemia?

Me ei loonud ühtki põhikirja ega MTÜ-d. Samuti on Ruila põhi- kooli hoolekogu seisukohal, et Vanemate akadeemia ei tohiks piirduda vaid Ruila põhikooliga. Mis oleks, kui looks idee, mida saaksid kasutada kõik hoolekogud, asutused, eraisikud, MTÜ-d korraldamaks silmaringi arendavaid koolitusi terve valla hari- dusasutuste töötajatele ja lapsevanematele?

Mõeldud-tehtud – see on Vanemate akadeemia. Mis oleks selline teema, mis annaks avapaugu ja võiks kõnetada kõiki? Õppimise teema tundus nii loogiline kui ka lausa hädavajalik, et tõhustada osalejate isiklikku arengut, elukestvat õpet, laste suunamist õppimisel ja kooli ning kodu koostööd.

Mõned arvavad, et õppimine on nagu töö. Kõigepealt tuleb õppida töötama, mille käigus tekib ehk ka tööharjumus. Ja kui on saavutatud teatud sisemise distsipliini tase, siis on piltlikult öeldes elus kõik ukсед valla. Osadel on seevastu uskumus, et õppimine peab olema *fun* ja kõige paremini jäävad külge need teadmised, mis on omandatud läbi mängu. Kui vaadata lapse arengut esimestel eluaastatel, kus põhiline tegevus ongi mäng, siis tundub see teooria samuti täiesti loogiline. Nende kahe suhtumise vahele jääb lai spekter erinevaid tõekspidamisi.

Esimene koolitus Laitses

Kuhu aga kõik need silmaringi avardamisest huvitunud saue- vallakad ära mahutada? Äkki tulebki 300 inimest, mis me siis teeme? Ka siin tuli lahendus hoolekogu liikmelt ja kohana pakuti Laitse Graniitvillat. Nii, aga mis vahenditest lektoritasu maksta? Selleks puhuks tundus ideaalne Saue valla ühekordse ürituse toetus, mis ka väga kiirelt vallavalitsuselt positiivse vas- tuse sai. Olimegi peaaegu mäel, aga peale pikka tööpäeva on tühja kõhuga raske uut infot omandada. Siin sai otsustatud, et iga osaleja omaosalustasu on 5 eurot (makstakse kohapeal su- larahas), millest kaetakse kulud kohvile-teele, väikesele amp- sule sinna kõrvale ja ruumide korrashoiule.

MAARJA LILLEMÄE

Ruila põhikooli hoolekogu esimees

VANEMATE AKADEEMIA JA LAITSE GRANIITVILLA KUTSUVAID SAUE VALLA ÕPETAJAID JA LAPSEVANEMAID

interaktiivsele tõhustatud lühiloengule
21. märtsil 2019

“ÕPPIMA ÕPPIMISEST”



PHD GRETE ARRO

Tallinna Ülikooli Haridusteaduste instituudi teadur, õppimispsühholoogiaga seotud ainete üldmoodulil õppejõud. Tema uurimistöö on seotud mõlemise arengu, õpimotivatsiooni, eneseregulatsiooni ja metakognitsiooni teemadega.

Mis on õppimine?

Mis meie ajus õppimise ajal toimub?

Kas teadmised õppimise kohta võiksid toetada õpimotivatsiooni?

Kuidas teadmised õppimise kohta aitavad valida tulemuslikumaid õpistrateegiaid?

21. MÄRTSIL 2019 LAITSE GRANIITVILLAS
18.00-18.30 KOGUNEMINE JA KOHVIPAUS
18.30-20.00 LOENG
Omaosalus: 5,- (sisaldab teadv/tee/saiake ja matejalid)
maksimine kohapeal.

Lisainfo ja registreerimine:
Maarja Lillemäe
Ruila Põhikooli hoolekogu esimees
lillemae@hotmail.com
52 83998

NB! VAJALIK EELREGISTREERIMINE!



TEENUS

SAUE LOOMAKLIINIK. Avatud E-R 15.00-19.00. L, P suletud. Telefon 6003382, info@sauekliinik.ee. Vältimaks asjatut ootamist, palume kliiniku telefonil aeg ette registreerida! Koduvisiidid.

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raie ja puude hooldusloikust. Teostame puude tervisliku seisundi hindamist. SOODSAD HINNAD. Telefon 5220321, www.arbormen.ee.

Väljaõppinud puudelangenajad lõikavad parima hinnaga ohtlike puud ja teeme puude hooldusloikust. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 51 33 458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee

Aia-, värava-, tõstuke ja automaatika lahendused parima hinnaga Eestis. Kvaliteetne liugvärava komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibvärava komplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. www.koduvärvaree, tel 5895 8809, info@koduvärvaree

OÜ ESTEST PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

ARBORISTI TEENUSED. Ohtlike puude raie, puude hooldusloikust, hekkide hooldus, kändude freesimine, raieteenused, võsaniitmine, puude istutamine. WWW.PUUKIRURG.EE, info@puukirurg.ee, 3725057786.

Soovin osta garaaži Saue linnas. Võib olla ka remonti vajav. Tel: 56675000, lavepak@gmail.com.

Ohtlike puude langetus ja õunapuude loikus. 5210334

Abi maja ehitusloa või kasutusloa asjaajamisel. 5306 1181, Mikk. majapaberid@gmail.com

Liugksed ja garderoobid. Hinnad soodsad. Garantii. Tel: 50 290 75; e-kiri: liugksed@kallion.net

Pottsepatööd, looduskivi paigaldus. Materjal, transport meie poolt. Tel 5803 3448, Ain www.ahjudjakaminad.ee.

Üldehitus, katuse-, fassaadi- ja viimistlustööd. Võtmed kätte lahendused maja ehituseks. 53 529 476 mehitus@gmail.com

Õhk-õhk-, õhk- vesi-, ja maasoojuspumpade paigaldus üle Eesti. Küsi hinnapakumist! www.termokliima.ee 56308014

ARHITEKT. Teen ERAMAJA projekte, ka tagantjärele, laiendamine, jm. Hind ehitusloani 1000 -1500. 58319789 aare.keel@gmail.com

KINNISVARA

Ostan Garaažiboksi! Kõik pakkumised on teretulnud! Tel 5787 8287

OST/MÜÜK

Soovin osta omaaegse Tarbeklaasi ja Juveelitehase tooteid, nahkköites raamatuid, Eesti kunstnike töid (maal, graafika, kujud), postkaardid, märgid. Võib pakkuda ka muid vanu esemeid. Tel 5176412.

Müüa mett 7,50 eur/kg. Tellides vähemalt 3 kg on kojutoomine Laagris ja Saue linnas tasuta. Tellimine tel:53410200, e-mail:mesindustalu@gmail.com; kodulehel:www.mesindustalu.ee

Müüa kvaliteetset kodulindude täissööta (tibu-dele, noorkanadele, munevatele kanadele). Samas müüa noori munemist alustanud kanu(10eur tk). 5km Keilast Saue vallas. Täiendav info 5860 5858.

Auto Ost. Ostan igas seisukorras sõiduautosi ja kaubikuid ka remonti vajavaid. Tel 53654085, skampus@online.ee

Pakume Eestis toodetud kvaliteetset puitbrikketti ja pelletit. Müüme ka väikseid koguseid. Info 55597572

Pere ostab sõidukorras sõiduauto, võib olla ka ilma ülevaatuseta. Kuni 1400 €. Ilusvalgus@gmail.com, tel 58190200.

Meilt saab taas tellida kartulit, köögivilju ja mett! Tellimusi võtame vastu igapäevaselt. Tellimiseks ja lisainfo saamiseks helistage TEL 58652190.

Müüa kuivi küttepuid 40l võrkottides kohaletoomisega. Ostame metsamaad ja raieõigust. puidu-terminal24.ee. Tel 53322711.

Kuiv okaspuu al 55€, toores kask al 50€; okaspuu al 39€/rm. Pikkus 30,40,50 cm. Vedu 5-7 rm kaupa. Tel 5164278

Müüa hobusesõnnikut, sõelutud mulda ja peenraturvast. Transport ja kogused kokkuleppel. Tel 56 40 109.

TÖÖ

AS M.V.Wool pakub tööd komplekteerijale (meesterahvale). Lisainfo telefonil 5123540

60+ naine Saue vajab 1-2*ädalas abi kodustes majapidamistöodes, hädavajalik on sõiduvõimalus autoga. Tasu kokkuleppel. Täpsem info tel. 5078026.

Tööd saab lastesõbralik ja rõõmsameelne lapsehoidja Laagri lähistel. Täpsem info tel. 555 77 376.

Masinaehitusega tegelev ettevõtte Peretec OÜ pakub tööd keevitajale, lukksepp-koostajale, treialile ja masinaehituse insenerile. Tehas asub Kiilis. Helistada telefonil 56156144.

Töö Laagris, osalise tööajaga töötajale 2-3x nädalas, õhtuti. Tegemist on büroo hoolduskoristusega. Lisainfo: 5124 085 (Anett)

MUU

KUNDALINI JOOGA baaskursus 9.-10.märtsil ning regulaarsed hommikused ja õhtused tunnid ootavad sind Laagris, Saue ja Keilas! Täpsem info www.simran.ee, raili@simran.ee

Sõidame Ikeasse 16.03 ja Siguldasse 04.05. Koht bussis maksab 20.-. Buss väljub Saue Kaubanduskeskuse eest 7.00. Lisainfo: 56979122

28. märtsil kell 11 Riisipere kultuurimajas Tervise Teabepäev EAKATELE

- Reino Bürkland
- Ortopeedia õdede selts
- Terviseabi OÜ

Turbast buss 10.30

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT JA AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
08.01-21.03	Kristina Tamme interaktiivne tervendavate kollaažifotode näitus-müük "Ava oma silmad"	Laagri kultuurikeskuse pikkas saalis	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
01.-31.03	Soome Instituudi rändnäitus "Elada, unistada, hõljuda. Tove Jansson"	Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
01.-15.03	Soome Instituudi rändnäitus "Soome animatsioon"	Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
11.02-31.03	Mall Lauri piltide näitus "Elukaar"	Saue Päevakeskuses	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
01.03-15.04	Eesti luuleklassika näitus. Koostaja Kadi-Ann Kraut	Turba kultuurimaja	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
23.03-29.04	RaM Veskimõldre lasteisa sünnipäevanäitus	Laagri kultuurikeskuse pikkas saalis	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
12.03.	Ema ja Lapse Hommikuklubi Külaline Mare Võting	kell 10.30 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
13.03.	Kino "Tõde ja õigus"	kell 19 Turba kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
14.03.	Kino "Tõde ja õigus"	kell 18 Lehetu külakeskuses	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
14.03.	Emakeelepäeva kontsert. Esineb TTÜ Vilistlaste Naiskoor ja Türipuu Meeskoor	kell 19 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
15.03.	Veskitammi Lauluklubi ansambliga M&W ja Toiduvõluri gurmee suupistetega	kell 18 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
15.03.	Kohtumine "Tõde ja õigus" Mari osatäitja Ester Kuntuga	kell 18.30 Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
15.03.	Kino "Tõde ja õigus"	kell 19 Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
16.03.	Saue Päevakeskuse väljasõit Ugala teatrisse. Muusikal "ONCE"	kell 17.00 Ugala teatris	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
16.03.	Saue valla õpilaste kunstikonkursi "Inimene ja masin" näituse avamine	kell 12 Saue Gümnaasiumi aulas	Saue Huvikeskus	virve.laan@sauehuvikeskus.ee
16.03.	Tuuli ja Teet Vellingu kontsert "Armastus eesti moodi"	kell 19 Turba kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
17., 24. ja 31.03	Laagri Kristliku Koguduse jumalateenistus ja pühapäevakool lastele	kell 12 Laagri kultuurikeskuses	Laagri Kristlik Kogudus	www.laagrikogudus.ee
17.03.	Saue Kristliku Vabakoguduse 29. aastapäev	kell 13 Saue kirikus	Saue Kristlik Vabakogudus	sauekristlikvabakogudus.ee
19.03.	Etendus "Öökuninganna"	kell 19 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
20.03.	Riided lilled valmistamise töötuba	kell 19 Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	Info ja registreerimine nissi@sauekultuur.ee
21.03.	Saue Päevakeskuse Reisiklubi. Anu ja Juha Väliho reisirõõmud Etioopiast	kell 13 Saue Päevakeskuses	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee
21.03.	Dementsuse tugigrupp	kell 16 Saue Päevakeskuses	Saue Päevakeskus	www.sauepaevakeskus.ee Registreerimine 659 5070
21.03.	Etendus "Piip ja Tuut Hamlet"	kell 19 Riisipere kultuurimajas	Nissi kultuurikeskus	sauevald.ee/nissi-kultuurikeskus
22.03.	Saue valla Mänguteatri esietendus	kell 19 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus, Saue valla Mänguteater	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
24.03.	Avalik Saue linna asumiseltsi asutamise arutelu	kell 11.30 Saue Noortekeskuses		
24.03.	Saue Kristliku Vabakoguduse Kõuditamise 70. aastapäevale pühendatud jumalateenistus	kell 13 Saue kirikus	Saue Kristlik Vabakogudus	sauekristlikvabakogudus.ee
28.03.	Viljandi Laste- ja Noorteteater Reky. Etendus „Buratino“. VÄLJA MÜÜDUD!	kell 10.30 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
29.03.	Kino "Klassikokkutulek 3. Ristiisad"	kell 11 ja 19 Laagri kultuurikeskuses	Laagri kultuurikeskus, MTÜ Kinobuss, MTÜ Vanamõisa külaselts	Tel 679 6765, laagri@sauekultuur.ee
31.03.	Saue Kristliku Vabakoguduse jumalateenistus	kell 13 Saue kirikus	Saue Kristlik Vabakogudus	sauekristlikvabakogudus.ee

15. juuni 2019
<https://www.facebook.com/groups/laagrikohvikutepaev/>

Kuupäev on paigas, nüüd tuleb menüüsid ja ideesid genereerima hakata.

Korraldustiim ootab kaasalõijaid esimesele häälestuskoosolekule 11. aprillil kell 18.30 Laagri kultuurikeskusesse.

Pane end kirja: laagri@sauekultuur.ee

Laagri KOHVIKUTEPAEV
 Elus on külalisi

Laagri kohvikutepäevast vaimustuvad ka kohvikupidajad

„Sügav kummardus kõigi ees, kes puhvetis Raju Hunt keha kinnitasid ja/või keelt kastsid. Oleme siiani ülevoolavalt õnnelikud ja tänulikud – ilmselt järgmise aastani välja! Meil oli nii äge päev ja mul on hea meel, et „siinpool Laagrit“ ka selline uhke melu oli. Aitäh vallale korraldamast – suur au on millestki nii põhjalikust ja ägedast osa saada,“ jagas peale möödunud aastast Laagri kohvikutepäeva oma emotsioone kohvikupidaja Mirjam.

Talle sekundeeris Kristina-Majbrit puhvetist Meek ja Viht: „Me oleme sõnatud, kui palju toredaid inimesi meie juures käis. Seiklusemärg, kaseviira töötööd, valmistatud road ning rikkalik kultuuriprogramm oli teie nimel pingutust väärt. Olete usumatult toredad!“

Need on paar ilmekat emotsiooni 2018. aasta kohvikutepäevast, kus ühtekokku nautis sauevalla kate ja külalistega seda suvehäppeningi üle 30 kodukohvikupidaja.

2019. aastal on plaan meeleolustik, päikesepaiste ja tase sama kõrgel hoida kui mitte nõks veelgi pilvedele lähemal. Igatahes eelmisel aastal osalenud kompanjone ja kindlasti ka uusi tulijaid oodatakse esimesele häälestuskoosolekule, kuupäev on paigas, aeg hakata menüüsid ja ideid genereerima.

KOHVIKUTEPAEVAD ÜLE VALLA

- Riisiperes ja Turbas 8. juunil
- Laagris 15. juunil
- Saue linnas 25. augustil

KAARDID ENNUSTAVAD

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu

ÕÜ SINITIIVIK GRUPP

Teostame vaipade puhastust villa, sünteetiliste, kaltsu ja narmasvaipadele.
Transport uksest ukseni tasuta!
55 917 562

AUTODE KOKKUOST!

Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid!
Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid!
Ei pea olema arvel, ülevaatus ega kindlustust!
Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei vanane!

TEL. 5457 5055

Eksklusiivsed päikesevarjud pikkadeks aastateks
Kaitsevad nii vihma kui päikese eest

www.paikesevari.ee




JUMALA-TEENISTUSED SAUE KIRIKUS

17. märts kell 13
Saue koguduse 29. aastapäev
Teenistust juhatab Erki Kuld, külaliste tervitused. Musitseerivad Olga ja Lembit Sepp

24. märts kell 13
Küüditamise 70. aastapäevale pühendatud Jumalateenistus. Teenistust juhatab Erki Kuld ja jutlustab Raivo Kaustel. Piibli teksti loeb Marika Malein-Vaiklo. Musitseerib Andrus Vaiklo

31. märts kell 13
Teenistust juhatab Vahur Utno ja jutlustab Raivo Kaustel. Muusikaga teenib Saue koguduse naisansambel

Palve- ja osadustund igal kolmapäeval kell 18:00

1partner

EESTI PARIM KINNISVARA-BÜROO

MEIE TEEME TEHINGU!

1partner.ee



Moonika Järvela
551 1081

Olmer Öigus
5656 0460

OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE



Nähtustades elu

KÕIK MATUSETEENUSED KEILAS

Eesti soodsaim tuhastrumatus, kabel, peielaud, ööpäevaringne lahkunu transport

Memoris

Krematoorium ja matusebüroo

Keila Pargi 30 • TASUTA LÜHINUMBER 16200 • www.memoris.ee

KASSIDE JA KOERTE VAKTSINEERIMINE

Laup. - 30.03.2019

VAKTSINEERIMISE KOHAD JA AJAD:

- Haiba bussipeatuse parklas, kell 11.00 - 11.30
- Nissi kultuurikeskuse juures, kell 12.00 - 12.30
- Turba poe parklas, kell 13.30 - 14.00
- Kauplus Laitse parklas, kell 14.30 - 15.00

10-14 päeva enne vaktsineerimist anda lemmikule ussirohtu!

INFO JA EELREGISTREERIMINE:
loomavetabi@gmail.com või mob. 51988131


EELREGISTREERITUD TEENINDATAKSE EELISJÄRJEKORRAS NING TAGATAKSE VAKTSIINI OLEMASOLU!

KATLAD JA KÜTTESÜSTEEMID

HOOLDUS • REMONT MÜÜK • PAIGALDUS

- PELLETIKATLAD
- PELLETIPÕLETID
- SOOJUSPUMBAD
- GAASIKATLAD
- RADIATORID
- PÕRANDAKÜTE

kyte.ee tel. **6776600**
Kalda 7B, Tallinn, info@kyte.ee



ÕÜ RIAB Transport Saku vallas, Harjumaal pakub tööd kogemustega

- AUTOJUHT C(E) KATEGORIA.
- ROOMIKEKSKAVAATORI OPERAATOR
- AUTOREMONDI LUKKSEPP

Vajalik digikaart, kutsetunnistus ja C, E kategooria autojuhiloa.

Täpsem info GSM 53 448 851 või sten@riabtransport.ee



MIS MAITSEGA ON SINU TÖÖ?

Pipar, kaneel, tähtaniis, safran, kardemon, ingver, võrts, kurkum, loorber, persillade, rosmariin, pune... ja veel 267 erinevat maistainet vajavad pakkijaks.

Tule Santa Maria Saue asuvasse tehasesse maailma kõige maitavamale ametikohale - maistainete pakkijaks.

Töö toimub kahes vahetuses esmaspäevast reedeni: 7.00-15.30 ja 15.00-23.00.

Miks peaksid valima just Santa Maria:

- Euroopa tasemel motivatsioonipakett
- Skandinaavia suurim pere-ettevõtte on kindel tööandja
- Omatöötaja soodustused

Saada oma CV hiljemalt 18.03.2019 CV KESKUSE kaudu (märksõna „Santa Maria“). TULE MAITSETE SEKKA!



Laagri Tennisikeskus otsib oma kollektiivi koristajat nädalavahetuseks.

KORISTAJA

TÖÖÜLESANDED

- Puhtuse ja korrashoidu tagamine tennisikeskuses;
- Sealhulgas fuajee ja riietusruumide hoolduskoristamine.

KANDIDAADILT EELDAME

- Loomupärast puhtuse ja korra hoidmist;
- Teenindusvalmidust;
- Korrektsust ja kohusetunnet;
- Tähelepanelikkust.

OMALT POOLT PAKUME

- Konkurentsivõimelist tunnitasu;
- Sõbralikku ja toetavat meeskonda.

MUU INFO

- Tööaeg: osaline tööaeg, nädalavahetustel;
- Asukoht: Tervise 4, Laagri;
- Tööle asumine: nii pea kui võimalik

Kui tunned, et oled töökoha jaoks loodud, siis palume saata enda CV e-mailile: rain.roigas@laagritennis.ee

24.03 kl 9-16 Saue Pärnasalu põik 11 platsil

KEVADLAAT

Tulge ostma ja kauplema!
Info 58050167,
laadakorraldus@gmail.com

Nüüd taas avatud
Laitse, Lossi tee 2 asuv

LOSSI POOD

Töötame iga päev 10 - 20
Tere tulemast!

KEVADPIDU

eakatele ja erivajadustega inimestele

12. APRILL kell 11.00
kultuurikeskuses Laagris

*tervitused *kohvilaud * ÜLLATUSESINEJA

Buss väljub küladest Laagrisse. Koju saab samuti bussiga

Maidla mõisa juurest	9.15	Vanamõisast Rõika tn ots	10.05
Ääsmäelt Kasesalu 6	9.30	Alliku seltsimaja juurest	10.10
Uku bussipeatusest Pärnu mnt 9.40		Hüüru veski juures	10.15
Ailast (vana koolimaja juurest) 9.45		Harku teeristis	10.20
Valingult (mõisa juurest)	9.50		



Mälestame

ILMAR RUUSMANNI

Avaldame sügavat kaastunnet lähedastele

Endised töökaaslased Harju EPT
Remondi Tehnoloogia Büroost

Avaldame sügavat kaastunnet Vello Allasele abikaasa

LEIDA ALLASE

kaotuse puhul.

Naabrid Avamaa tänavalt.

Pikk päevatee on jõudnud õhtusse...

Jää hüvasti, armas

AIME TAEVERE

Südamlik kaastunne emale, tütre ja poja peredele

Kuuse tn 43 KÜ pere

Kui ere täht kustub, siis öö on pimedam ja maailm kurvastab.

Unustamatut kallist vennanaist

MARE ROHTLAT

mälestab Riina perega.

Südamlik kaastunne Ralfile, Avele, Tuulikile, Maidule, Larale, Liisale ja Ristole.

-0%

HEAD HINNAD!

Märts 2019 a.

Saue Kaubakeskus
Kpl. Turba
Kpl. Nissi
Kpl. LaitseDomestos Power 5
Lime, Ocean
WC värskendaja 550 g~~2,10 €~~ **1,19 €** **-43%**Zewa toal. paber Nature Lover
8 rl. 3 kihil.~~3,25 €~~ **2,29 €** **-29%**

Risso päevalilleõli 1 L

~~2,69 €~~ **1,99 €** **-26%**Vilma Pizzapõhja pulber
400 g~~1,15 €~~ **0,79 €** **-31%**
1,97 €/kg

Soolapeekon Nõo Lihavürost

~~6,79 €/kg~~ **4,99 €/kg** **-27%**Astelpaju brüleekeemikook
380 g**UUS!**
~~3,95 €~~ **2,89 €** **-27%**
7,60 €/kg

Ja veel palju häid pakkumisi kauplustes kohapeal

www.keilaty.ee

Kas sinu kodu on ametlikult kasutus-kõlblik?

- Kasutusluba kinnitab, et hoone on kasutamiseks ohutu
- Kasutuslota hoone müük pangalaenu abil on kaheldav
- Kindlustusseltsid võivad keelduda kindlustusjuhtudel hüvitiste välja maksmisest
- Kohalikul omavalitsusel on õigus kasutusloata hoone omanikku trahvida

PROJEKTI BÜROO

Võta ühendust
www.projektiburoo.ee
info@projektiburoo.ee
+372 513 7017



Taotleme kasutuslube



Seadustame ebaseaduslikke ehitisi



Koostame muudatusprojekte



Teostame tuleohutuse auditit



Teostame elektri-paigalduse auditit



Teostame ehitise auditit

Frens Catering

Maitseelamus
vaid mõne hiirekliki
kaugusel

www.pood.frens.ee

SAMI

Masinaehitus ettevõtte
Sami AS võtab tööle:

- Keevitusroboti operaator
- Keevitaja
- Tootmiseseadmete remondilukksepp
- Järelmüügi juht
- Tootearendus konstruktor

Täiendav info ja kandideerimine:

- Telefonil 5197 6863
- e-posti aadressil: sami@sami.ee

Address: Tule 20, Saue linn 76505,
Saue vald

WWW.SAMI.EE

TEHNIKAKESKUS.EE

müük • hooldus • remont • rent

Toome Sinu muruniiduki, murutraktori ja trimmeri ise hooldusesse!

HOOLDUS-KAMPAANIASaue vallas edasi-tagasi transport alates **10 EUR**
Kampaaniainfo: tel: 51 900 402
www.tehnikakeskus.ee

Priman

Priman Ehitus OÜ meeskonda on oodatud katuse ja fassaadide paigaldajad - PUUSEPAD JA PLEKKSEPAD

TÖÖÜLESANDED**Katuste ehitamine ja renoveerimine:**

- Vanade katusekonstruktsioonide eemaldamine;
- Sarikakonstruktsioonide ehitus;
- Aluskatte ja roovituse paigaldus;
- Kivikatuse paigaldus;
- Erinevate plekk profiilide paigaldus-kiviprofil, classic profil, trapetsprofil;
- Lisaplekkide paigaldus;

Fassaadide ehitamine ja renoveerimine:

- Puit -või metallkonstruktsiooni ehitus fassaadile;
- Soojustuse ja tuuletõkke paigaldus;
- Profiilpleki paigaldus fassaadile;
- Lisaplekkide paigaldus.

Kandidaadilt ootame

- Keskharidust ja 2 aastast töökogemust ehitusvaldkonnas;
- Kõrgustaluvust;
- Korrektsust ja täpsust;
- Kohusetundlikkust;
- Pingetaluvust;
- Oskust tegutseda iseseisvalt.

Ettevõtte pakub:

- Konkurentsivõimelist töötasu;
- Ettevõtte tööriideid ja isikukaitsevahendeid;
- Ettevõtte professionaalset tööriistu.

Kandideerimiseks palun saata CV aadressile kairi@priman.ee

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK



22. MÄRTS ALATES 10.00

RIISIPERE KULTUURIMAJAS

12. APRILL ALATES 10.00

KERNU TEENUSEKESKUSES

26. APRILL ALATES 10.00

ÄÄSMÄEL KÜLAKOGU RUUMIDESEtteregistreerimine tel. **5323 2454**

*kuivasilmatest *silmarõhu mõõtmine *optilised päikesepillid

Silmade kontroll 15€, prillistjale TASUTA

*Pakkumised kehtivad
kuni kaupa jätkub

Rõõmupäevad

08. - 24. märts 2019

RÕÕMU KAUBAMAJA

NIVEA Soft
kreemid MIX ME
green; pink,
Yellow 200ml



~~5.25~~
2.55 12.75/L

-52%

NIVEA Micellar
vesi normaalsele, kuivale
nahale 200ml



~~6.50~~
2.99 14.95/L

-54%

Pann
Stone Touch



~~23.90~~ 24 cm **16.90**
~~26.90~~ 26 cm **18.90**
~~28.90~~ 28 cm **20.90**

Köögikaal Maku
kuni 15kg



~~18.50~~
14.90

-19%

N. Sukkpüksid
FIT CONTROL 20
Natural, Black



~~5.20~~
4.15

-20%

Grite Blossom Jumbo
majapidamispaaber
2 kihiline 400 lehte



~~3.19~~
1.95

-39%

Fairy Platinum
Megabox 90tk nõude-
pesumasinatabletid



~~22.99~~
10.99

-48%

Prügikast kaanega
21,5cm valge, hall,
must



~~8.90~~
6.90

-22%

Värvirullide komplekt
TARMO



~~7.90~~
5.90

-25%

T-särk
Jack&Jones



~~9.95~~
7.95

-20%

Sk. Pikk Seasink
Rannarootsi



~~8.40 /kg~~
4.90/kg

-42%

Rannarootsi
konservid



Turistieine 240g ~~1.95~~ **1.29** 5.38/kg
Maksapasteet 240g ~~1.45~~ **0.99** 4.13/kg

-39%

-32%

Täissuitsuvorst
Moskva 500g



~~4.99~~
2.99 5.98/kg

-40%

Koera kiirtoit
liha juurvilja
Darling 10kg



~~16.50~~
9.99 1.00/kg

-39%

Multivitamiinijook
Caprio 2L



~~1.55~~
0.89 0.45/L

-43%

Mandel 300g
Arimex



~~5.90~~
3.49 5.90/kg

-41%

Granoro Spaghetti
tagliati 500g
(niitnuudlid)



~~1.29~~
0.79 1.58/kg

-39%

Graci puder 400g
Mind ja Shape



~~2.29~~
1.39 3.47/kg

-39%

Ananassi tükid
keres siirupis
565g Sunfood



~~1.49~~
0.89 1.57/kg

-40%

Heeringafilee
keresoola 220g
Vici



~~1.65~~
0.99 4.50/kg

-40%

Küpsis Domino 350g
Fazer



~~3.19~~
2.19 6.26/kg

-31%

Kohvi Jacobs
Krönung 500g



~~5.99~~
2.99 5.98/kg

-50%

Graci müsli 400g
-Thin
-Energetic



~~4.49~~
2.29 5.73/kg

-49%

Nutty way
müslibatoonid 40g
-Pähkli-puuvilja
-Kreekapähkli-puuvilja



~~0.45~~
0.25 6.25/kg

-44%

Šokolaad Bubble 70g
-Milk & white chocolate
-With almond nuts



~~1.19~~
0.79 11.29/kg

-33%

ja lisaks palju teisi pakkumisi!

www.keilaty.ee

Haapsalu mnt 57b, Keila